

Förskolenämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Förskoleförvaltningen Olovsholmsgatan 32 Borgstena, **torsdagen den 17 november 2022 kl. 15:00**

Sammanträdet inleds med en presentation av Kvalitetsrapport Lärmiljö. Sedan följer en dragning av Kvalitetsrapport Arbetsmiljö och information kring arbetsmiljöverkets inspektion, följt av ett förskolebesök. Avslutningsvis kommer pedagoger från Liljebergets förskola och berättar om studieresan till Italien som är en del av Erasmus+ projektet 100 språk 100 miljöer.

Nämndsammanträdet startar klockan **17:00**.

Förskolenämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess)

Andreas Ekström
Förskolenämndens Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Emelie Wigforss, 033 355046 eller via e-post: emelie.wigforss@boras.se

Gruppmöten

Mitt-S-samverkan har gruppmöte 14 november kl.17:00. Meddela eventuellt förhinder till Andreas Ekström, tel. 0737-34 27 36.

Moderaterna och Kristdemokraterna har digitalt gruppmöte den 14 november kl.17.00. Meddela eventuellt förhinder till Marie Fridén, tel. 0734-32 70 95.

Sverigedemokraterna har gruppmöte 15 november kl.18:00. Meddela eventuellt förhinder till Leif Häggblom, tel. 0702-65 50 98.

Ärende

1. Godkännande av föredragningslista
2. Upprop och val av justerande ledamot och dennes ersättare
3. Allmänhetens frågestund
4. Månadsrapport oktober 2022
Dnr 2022-00109 1.1.4.2
5. Svar på remiss: Program mot hemlöshet
Dnr 2022-00097 1.1.3.25
6. Svar på remiss: Narkotikahundar
Dnr 2022-00099 1.1.3.25
7. Svar på motion: Handlingsplan mot skolsegregationen
Dnr 2022-00101 1.1.3.25
8. Svar på remiss: Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland
Dnr 2022-00110 1.1.3.25
9. Avgift vid ansökan om godkännande av pedagogisk omsorg och utökning av befintligt tillstånd
Dnr 2022-00075 2.6.1.2
10. Anmälningssärenden
Dnr 2022-00004 1.1.3.0
11. Redovisning av delegationsbeslut
Dnr 2022-00005 1.1.3.0
12. Rapportering från kontaktpolitiker
Dnr 2022-00050 1.1.3.25

Månadsrapport oktober 2022

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna månadsrapport oktober 2022.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +12 500 tkr i förhållande till periodens budget. Nämndens buffert under året är 8 500 tkr och förväntas inte behöva nyttjas under året. Nämndens prognos för helåret är +12 500 tkr, och innefattar nämndens buffert.

På intäktssidan har under perioden förskoleavgifter och framförallt statsbidrag varit högre än budgeterat. En del statsbidrag eller nivån på vissa statsbidrag var inte kända vid budgeteringstillfället.

Förskolenämndens ram inför 2022 räknades ned med ca 1 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagna i april 2021. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-oktober varit 52 färre än under motsvarande period förra året. Däremot har volymtimmarna för barnen i förskola ökat med närmare 1,3 % mellan perioderna, vilket också visar sig på intäktssidan i form av högre förskoleavgifter än budgeterat.

Antalet barn i fristående förskolor har varit något färre under januari-oktober 2022 än under motsvarande period förra året. Fristående pedagogisk omsorg har minskat med sex platser jämfört med motsvarande period förra året. I jämförelse mellan åren köper nämnden även färre platser i annan kommun. Kostnaderna för köpta platser ligger på ungefär samma nivå under januari-oktober 2022 som motsvarande period förra året.

Sammantaget, när även köpta och sålda platser till annan kommun räknas med, har Förskolenämnden betalningsansvar för 64 färre barn under januari-oktober 2022 än under motsvarande period 2021.

En stor del av nämndens överskott för perioden ligger ute på de enskilda förskolorna. Flertalet förskolor har inköp som planeras göras under slutet av året och därför prognostiseras ett större underskott för materialinköp. En del förskolor planerar att behålla personal under hösten för att inte behöva rekrytera ny personal till våren när barnantalet ökar.

Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, då dessa innebär en avsevärt högre lokalkostnad.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då, månadsuppföljningen är nämndens egen rapport och analys av sin ekonomi och verksamhet med årsprognos. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom de områden som rapporten berör.

Beslutsunderlag

1. Månadsrapport oktober 2022
2. Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden oktober 2022

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 november 2022.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Månadsrapport oktober 2022

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Omvärldsanalys	3
3 Indikatorer och uppdrag	4
3.1 Omsorg om varandra och miljön	4
3.2 Ett tryggt och snyggt Borås	5
3.3 Möjligheter och mod att utvecklas	6
3.4 Människor möts i Borås	6
3.5 Egen organisation	7
4 Nämndens verksamhet	9
4.1 Ekonomiskt sammandrag	9
4.2 Ekonomiska förutsättningar	9
4.3 Verksamhet 2022	11
5 Verksamhetsmått	12
5.1 Förskola	12
6 Nya placeringar och väntetid	13

1 Inledning

Förskoleförvaltningens viktigaste uppdrag de kommande åren är att fortsätta arbetet med att skapa en likvärdig förskoleverksamhet med god kvalitet. Enligt förskolans läroplan ska förskolan lägga grunden för ett livslångt lärande i en verksamhet som är rolig, trygg och lärorik för alla barn. Förskolan arbetar utifrån två parallella styrmodeller, den kommunala och den statliga styrningen.

Den kommunala måluppfyllelsen redovisas i månadsrapporter, tertialrapporter och årsredovisning.

Den statliga måluppfyllelsen följs upp via det systematiska kvalitetsarbete som beskrivs i de nationella styrdokument. Borås Förskoleförvaltning har utifrån de nationella målen tagit fram en modell för det systematiska kvalitetsarbetet där varje förskola planerar, följer upp, dokumenterar, utvärderar och utvecklar sin verksamhet. Samtliga underlag diskuteras i kvalitetsdialoger mellan rektor och verksamhetschef där även resultatet från klimatenkäten och inkomna synpunkter tas upp. Förskolorna gör också skriftliga uppföljningar som sammanställs av förvaltningen. Allt detta sammantaget analyseras av förvaltningsledningen och den sammantagna måluppfyllelsen redovisas muntligt och skriftligt till nämnden utifrån framtagna kvalitetsrapporter. Ämnet i kvalitetsrapporten konkretiseras av rektorer och pedagoger genom exempel från förskolorna.

Förvaltningen har tagit fram en övergripande verksamhetsplan som identifierar de gemensamma utvecklingsområdena för 2022:

- Kvalitet i utbildningen - en god och likvärdig kvalitet i alla förskolor
- Arbetsmiljö och kompetensförsörjning
- Förvaltningens processer

Varje funktion och förskola tar utifrån den övergripande verksamhetsplanen fram en egen verksamhetsplan för att ytterligare konkretisera hur de kan arbeta med de utvalda utvecklingsområdena.

På oktobers månads förvaltningsinformation presenterades kvalitetsrapporten för värdegrund, och Östermalmsgårdens förskola presenterade samtidigt sitt arbete inom ämnet. Dalsjögårdens förskola redovisade hur de arbetat med uppdraget om integrerad verksamhet med vård- och äldreomsorgen. Avslutningsvis presenterade studieresan som gjorts till Italien som var en del i Erasmus+ projektet 100 språk 100 miljöer.

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +20 035 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är +12 500 tkr.

2 Omvärldsanalys

Kriget i Ukraina har fortgått under oktober månad. En tragedi för mänskligheten, ett negativt säkerhetsläge för övriga Europa och stor påverkan på världsekonomin. I Borås förskolor påverkas i nuläget priserna på verksamhetens nödvändiga varor, främst livsmedel. Leveranser av köpta varor blev också dyrare och osäkrare. Elpriserna steg skyhögt, men ingår i första skedet för förskolorna i hyran till LFF. Snabba förändringar i ekonomin kan ytterligare påverka förskolorna under 2022. I budgetplaneringen inför 2023 behöver försiktighet iakttas.

I oktober placerades de sista barnen som sökt plats i januari. 120 barn placerades, 99% av barnen fick plats på önskat datum. De som inte fick plats på önskat datum väntade i genomsnitt 7 dagar.

Under september månad besökte andra gruppen i EU-projektet 100 språk i 100 miljöer Bassa Reggiana i Italien. Gruppen bestod av förskollärare, rektorer och stödprocesser. Projektet har pågått under två års tid och innehållit föreläsningar, handledning och workshops.

Förskolan Hulta Ängar fick som enda svenska förskola EU kommissionens lärarpris för Innovativ

undervisning i ett EU projekt. Representanter för förskolans personal fick resa till Bryssel och Stockholm för att ta emot priset.

I en ny lagpropositionen föreslås det bli varje kommuns skyldighet att arbeta med uppsökande verksamhet, samt att erbjuda en förskoleplats för barn som inte går i förskola från och med hösten det år barnet fyller tre år. Ett nytt erbjudande ska skickas ut varje år fram till det år barnet fyller fem år. Ändringarna föreslås gälla från och med den 1 juli 2022. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med utveckla former för att nå upp till kraven i Proposition 2021/22:132.

3 Indikatorer och uppdrag

3.1 Omsorg om varandra och miljön

Målbild

I Borås tar vi ansvar genom att behandla varandra och vår miljö med omsorg. Vi lever i harmoni med en rik natur, vår omvärld och med andra människor. Social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet är grunden för våra val och beslut.

Att människor i Borås är olika är en styrka. Samtidigt har alla likvärdiga förutsättningar. Oavsett ålder och livssituation får invånarna stöd för att kunna leva ett rikt liv. Alla i Borås är viktiga och kan vara delaktiga i hur vårt samhälle utvecklas. Vi tar gemensamt ansvar för varandra genom att visa tillit och bjuda in till dialog.

Vi tar gemensamt ansvar för miljön genom att återanvända och återvinna samt hantera energikällor och naturresurser på ett hållbart sätt. Insikt om det ömsesidiga beroendet mellan stad och landsbygd, människa, natur och omvärld finns hos oss alla. Lokalt är det enkelt att förflytta sig med kollektivtrafik, till fots och med cykel, men också längre resor kan vi göra klimatsmart.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senast utfall	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.	21,7	22,1	23,6	25
Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.	45	46,5	49,2	50,4

Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.

Förskolenämnden

Indikatorn följs upp tre gånger per år. Andelen närproducerade livsmedel ligger något lägre jämfört med tidigare utfall, därmed är målet inte uppfyllt. Kostverksamheten ligger organisatoriskt under Grundskoleförvaltningen som köper in livsmedel ifrån upphandlade leverantörer. Arbetet med att öka andelen närproducerade livsmedel sker framförallt tillsammans med koncerninköp vid upphandlingsskeendet. År 2019 var det första året som årsstatistik för närproducerade livsmedel kunde tas fram och sett till trenden har andelen närproducerade livsmedel inte ökat sedan dess.

Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.

Förskolenämnden

Indikatorn följs upp tre gånger per år. Andelen ekologiska livsmedel ligger lägre jämfört med tidigare utfall, därmed är målet inte uppfyllt. Kostverksamheten ligger organisatoriskt under

Grundskoleförvaltningen som köper in ekologiska livsmedel ifrån upphandlade leverantörer.

Kostverksamhetens ambition är att, inom ramen för livsmedelsbudgeten, maximera inköpen av ekologiska livsmedel.

De kraftigt ökande livsmedelspriserna i världen påverkar även livsmedelspriserna för Borås Stads kommunala förskolor.

3.2 Ett tryggt och snyggt Borås

Målbild

Borås är en snygg och trygg plats. Vi som bor, verkar och möts här har nära till det vi behöver i vardagen.

Skulpturer och street-art ger Borås ett spännande yttre och internationell uppmärksamhet. Rena och snygga miljöer i våra gemensamma vardagsrum skapar trivsel och ger trygghet.

Vi utformar våra bostadsområden tillsammans, och i hela Borås finns boenden som passar olika livssituationer och olika åldrar. Här finns service, fritidsaktiviteter, kultur, företag och närhet till natur där människor bor och verkar.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senast utfall	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Andelen föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan ska öka, %.	97,2	95,8	96	95,7

Andelen föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan ska öka, %.

Den absoluta majoriteten av vårdnadshavare är nöjda med förskolan. 97 procent känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan. Sett över en femårsperiod kan en viss höjning ses för det senaste året då de tidigare resultaten har legat runt 96 procent. Nämnden anser att resultatet är väldigt positivt och det är svårt att nå 100 procent då vårdnadshavare kan svara utifrån faktorer som är utanför Förskolenämndens kontroll, som till exempel upplevd trygghet i närområdet eller familjens situation i övrigt. Respektive enhet analyserar sina resultat och vidtar vid behov åtgärder för att alla vårdnadshavare ska känna sig trygga. Arbetet följs upp på rektorens kvalitetsdialoger.

Totalt har 3 788 vårdnadshavare svarat på enkäten, vilket motsvarar 65 procent. Det har varit stora variationer mellan förskolorna i hur deltagandet har sett ut. De förskolor som haft ett lägre deltagande än 40 procent har tagits bort från underlaget och redovisas inte. Detta för att resultatet inte hade blivit representativt om dessa förskolor hade räknats med. För det resultat som redovisas har därför 3 604 vårdnadshavare deltagit vilket motsvarar 62 procent.

3.3 Möjligheter och mod att utvecklas

Målbild

I Borås är vi kreativa och har mod att tänka och handla i nya banor. Här är det lätt att förverkliga idéer och drömmar.

Högklassig utbildning från förskola till universitet får människor och samhälle att växa. Tack vare samverkan mellan kommun, universitet, näringsliv och civilsamhälle finns det attraktiva utbildningar på alla nivåer. Goda möjligheter till bildning ger boråsarna möjlighet att utvecklas och lära livet ut.

Borås utveckling vilar på ett arv inom textil och handel. Vi ligger i topp inom miljöteknik, IT och digitalisering, och vågar satsa på nya områden. Bredden av branscher och en stark entreprenörsanda skapar möjlighet att ta tillvara på den kunskap som finns här och att utvecklas som person.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senast utfall	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Andelen barn som får plats på förskola på önskat placeringsdatum, ska öka (%)		97	96	81

Andelen barn som får plats på förskola på önskat placeringsdatum, ska öka (%)

Under rubriken "Nya placeringar och väntetid" presenteras utfall per månad för denna indikator. Till Kommunstyrelsen följs indikatorn upp i samband med årsredovisningen.

Att få ett erbjudande om plats på en förskola på önskat placeringsdatum är en kvalitetsfaktor som är betydelsefull för vårdnadshavarna. Det är också en utmaning för huvudmannen vid planeringen av förskoleplatser då genomförandetiden för en ny förskola från detaljplan till färdigställande är ca fem år. Nämndens utmaning är att säkerställa skollagens krav på att erbjuda skälig placering inom fyra månader inom rimligt avstånd från hemmet, eller utifrån vårdnadshavares önskemål, samtidigt som den ekonomiska planeringen kräver ett minimum av tomplatser. Att planera byggnation i rätt område utifrån osäkra befolkningsprognoser ökar komplexiteten ytterligare. Den geografiska områdesindelningen har reviderats under 2022 för att förbättra möjligheten att förutse i vilka områden vi kommer få ett ändrat behov av förskoleplatser. Kommunikationsarbete för att stimulera vårdnadshavarna att ställa upp sina barn i kö till förskola så tidigt som möjligt bedrivs av samordnarna. På så sätt möjliggörs att fler vårdnadshavare kan få plats på önskat datum.

3.4 Människor möts i Borås

Målbild

I Borås finns gott om platser för människor att mötas under dygnets flesta timmar. I Borås möts vi till vardags och till fest, spontant eller planerat.

De många mötesplatserna är våra offentliga vardagsrum som finns i stad, på landsbygd och digitalt. Här finns möjlighet att enkelt uppleva ett brett utbud av kultur, vår fina natur, att idrotta och att träffa andra människor.

Stora möten och evenemang, många internationellt uppmärksammade, sätter Borås på kartan som en mötes- och evenemangsstad. I Borås är möten ett sätt att leva.

3.4.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status	Kommentar
Vård- och äldrenämnden ska i samverkan med Förskolenämnden pröva möjligheten att införa någon form av integrerad verksamhet för barn och äldre, till exempel på Kristineberg.	● Genomfört	Dalsjögårdens förskola har under våren 2022 påbörjat en integrerad verksamhet med äldreomsorgen på Dalhem. Målet är att integrera verksamhet för yngre och äldre och skapa ett mervärde för såväl ung som gammal. Att skapa tillfällen att träffa äldre människor och kunna samtala med varandra. Det är de barn som går sitt sista år på förskolan som besöker Dalhem och de går 4-5 barn åt gången. Aktiviteter som kan förekomma är till exempel läsa sagor, måla, skriva dikter, sång, spela spel, pussla, pyssla, läsa sagor med konkret material, vara delaktiga i deras vardag kanske baka tillsammans eller en promenad. Även gemensamt firande av högtider som lucia och vid tillfälle på våren. Besöken kommer att ske på tisdagar under perioden september 2022 till juni 2023. Total tid i samverkan är cirka 45 min per gång. Det finns också en viss integrerad verksamhet på Ängsjögården, Hässlegården och Byttorpsgårdens förskola.

3.5 Egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senast utfall	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	10,3	11	11,6	9,6
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.	68,5	66,8	50,6	86,7
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		33	34,6	41

Indikatorer	Utfall	Målvärde 2021	Målvärde 2025
Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.		0	0

Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.

Denna indikator följs upp i samband med årsredovisningen. Utfallet för januari - oktober 2022 är 0.

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

Förvaltningen har under en period sett en nedgång i sjukfrånvarosiffrorna, ytterligare minskning har skett sedan senaste mätperioden och 12-månadersmättet visar 10,3%. Sjukfrånvaron innevarande månad visar också en minskning med nästan två procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. I slutet av september och första veckorna i oktober ökade frånvaron igen. Sjukdomsorsaker var höstförkylningar och en ökning av Covid smittade. Ökningen kommer visa sig i statistiken i kommande månadsrapport.

Förvaltningen arbetar fokuserat med rehabilitering och arbetsmiljö och HR-funktionen har ett nära samarbete med rektorerna för att stötta upp i individärenden. Den senaste månaden har flertalet insatser utifrån förskolornas verksamhetsplaner och prioriterade områden genomförts.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.

Bemanningsenheten rapporterar att de ser ett ökat behov av timvikarier i verksamheten och att det är ett något mer ansträngt läge denna månaden än tidigare i år. Täckningsgraden landar på en på 87%. Detta beror dels på att många vikarier blivit anställda på förordnande ute på förskolorna och därmed försvunnit som resurs för korttidsfrånvaron (totalt 28 i oktober) och dels beror det på att antal beställningar har ökat. Beställningsorsakerna sjuk och VAB/FL sticker ut mest i oktober och det går också att se en ökad frånvaro bland vikarierna.

Bemanningsenheten håller just nu på att se över och effektivisera rekryteringsprocessen för att snabbare kunna anställa ännu fler vikarier. Bland annat är det på gång att köpa in eller ta fram ett digitalt referenstagningssystem vilket kommer att bidra till att de själva inte behöver ringa referenser utan systemet sköter detta. Bemanningsenheten kommer även att digitalisera anställningsmöten för att kunna frigöra ännu mer tid till att kunna intervjua fler personer.

Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %

Indikatorn följs upp i samband med årsredovisningen.

4 Nämndens verksamhet

4.1 Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års- avvikelse
Sålda platser	6 520	5 833	687	7 000	7 600	600
Statsbidrag	43 612	35 431	8 181	42 498	52 518	10 020
Förskoleavgifter	51 008	48 521	2 487	57 534	60 234	2 700
Övrigt	9 002	7 451	1 551	9 352	10 645	1 293
Summa intäkter	110 142	97 236	12 906	116 384	130 997	14 613
Personal	-544 176	-545 505	1 329	-657 910	-661 650	-3 740
Kost	-58 441	-57 916	-525	-69 500	-71 000	-1 500
Lokalvård	-23 664	-23 375	-289	-28 050	-28 850	-800
Lokaler	-88 399	-87 762	-637	-105 765	-106 590	-825
Köpta platser	-50 540	-56 013	5 473	-67 020	-61 320	5 700
Material	-10 780	-6 352	-4 428	-9 522	-17 097	-7 575
Övrigt	-26 833	-33 039	6 206	-31 817	-33 690	-1 873
Summa kostnader	-802 833	-809 962	7 129	-969 584	-980 197	-10 613
Buffert				-8 500	0	
Nettokostnad	-692 691	-712 726	20 035	-861 700	-849 200	12 500
Nämndbidrag	712 726	712 726		861 700	861 700	
Resultat efter nämndbidrag	20 035	0		0	12 500	

4.2 Ekonomiska förutsättningar

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +12 500 tkr i förhållande till periodens budget. Nämndens buffert under året är 8 500 tkr och förväntas inte behöva nyttjas under året. Nämndens prognos för helåret är +12 500 tkr, och innefattar nämndens buffert.

På intäktssidan har under perioden förskoleavgifter och framförallt statsbidrag varit högre än budgeterat. En del statsbidrag eller nivån på vissa statsbidrag var inte kända vid budgeteringstillfället.

Förskolenämndens ram inför 2022 räknades ned med ca 1 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagna i april 2021. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-oktober varit 52 färre än under motsvarande period förra året. Däremot har volymtimmarna för barnen i förskola ökat med närmare 1,3 % mellan perioderna, vilket också visar sig på intäktssidan i form av högre förskoleavgifter än budgeterat.

Antalet barn i fristående förskolor har varit något färre under januari-oktober 2022 än under motsvarande period förra året. Fristående pedagogisk omsorg har minskat med sex platser jämfört med motsvarande period förra året. I jämförelse mellan åren köper nämnden även färre platser i annan

kommun. Kostnaderna för köpta platser ligger på ungefär samma nivå under januari-oktober 2022 som motsvarande period förra året.

Sammantaget, när även köpta och sålda platser till annan kommun räknas med, har Förskolenämnden betalningsansvar för 64 färre barn under januari-oktober 2022 än under motsvarande period 2021.

En stor del av nämndens överskott för perioden ligger ute på de enskilda förskolorna. Flertalet förskolor har inköp som planeras göras under slutet av året och därför prognostiseras ett större underskott för materialinköp. En del förskolor planerar att behålla personal under hösten för att inte behöva rekrytera ny personal till våren när barnantalet ökar.

Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, då dessa innebär en avsevärt högre lokalkostnad.

4.3 Verksamhet 2022

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års- avvikelse
Central administration						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-12 299	-12 949	650	-15 579	-15 129	450
Nettokostnad	-12 299	-12 949	650	-15 579	-15 129	450
Politisk verksamhet						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-1 557	-1 937	380	-2 325	-2 225	100
Nettokostnad	-1 557	-1 937	380	-2 325	-2 225	100
Förskoleverksamhet						
Intäkt	107 792	96 090	11 702	115 010	128 373	13 363
Kostnad	-775 749	-777 340	1 591	-938 917	-946 830	-7 913
Nettokostnad	-667 957	-681 250	13 293	-823 907	-818 457	5 450
Öppen förskola						
Intäkt	736	62	674	74	774	700
Kostnad	-3 957	-3 047	-910	-3 647	-4 647	-1 000
Nettokostnad	-3 221	-2 985	-236	-3 573	-3 873	-300
Familjecentraler						
Intäkt	1 614	1 084	530	1 300	1 850	550
Kostnad	-9 271	-7 606	-1 665	-9 116	-11 366	-2 250
Nettokostnad	-7 657	-6 522	-1 135	-7 816	-9 516	-1 700
Buffert						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	0	-7 083	0	-8 500	0	0
Nettokostnad	0	-7 083	7 083	-8 500	0	8 500
Totalt						
Intäkt	110 142	97 236	12 906	116 384	130 997	14 613
Kostnad	-802 833	-809 962	7 129	-978 084	-980 197	-2 113
Nettokostnad	-692 691	-712 726	20 035	-861 700	-849 200	12 500

Ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +20 035 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är +12 500 tkr.

Central administration: Budgetavvikelsen är för perioden +650 tkr. Helårsprognos +450 tkr.

Politisk verksamhet: Budgetavvikelsen är för perioden +380 tkr. Helårsprognos +100 tkr.

Förskoleverksamhet: Budgetavvikelse för perioden på +13 293 tkr. Helårsprognos +5 450 tkr.

Det ekonomiska utfallet är fortsatt positivt. På intäktssidan har under perioden förskoleavgifter och framförallt statsbidrag varit högre än budgeterat. Flertalet förskolor har inköp som planeras göras under

hösten och därför prognostiseras ett större underskott för materialinköp. En del förskolor planerar även att behålla viss personal under hösten för att inte behöva rekrytera ny personal till våren när barnantalet ökar. Nämnden gör ett överskott i förhållande till budget för köpta förskoleplatser. Detta avser både köp av platser från fristående förskolor, från andra kommuner och pedagogisk omsorg.

Öppen förskola: Budgetavvikelsen är för perioden -236 tkr. Helårsprognos -300 tkr.

Familjecentral: Budgetavvikelsen är för perioden -1 135 tkr. Helårsprognos -1 700 tkr.

Kommunfullmäktige har beslutat att Förskolenämnden får använda 2 mnkr ur ackumulerat resultat till utvecklingsarbete i samverkan med familjecentralerna och Socialt hållbart Borås. Nämnden bedömer att inte ackumulerat överskott behöver användas utan att kostnaden kan rymmas inom årets budgetram.

Buffert: Nämndens buffert för året är 8 500 tkr och bedöms inte nyttjas under året.

5 Verksamhetsmått

5.1 Förskola

5.1.1 Förskola

Verksamhetsmått (Månad)	Utfall Sep 2022	Utfall Okt 2022	Budget 2022
Antal inskrivna barn från kommunen	5 585	5 665	5 890
varav barn i fristående verksamhet	426	426	460
Antal barn per årsarbetare i egen regi	4,9	5	5,6
Andel förskollärare, %	47	49	50
Andel barnskötare, %	33	33	30
Gruppstorlek	16	16	16

6 Nya placeringar och väntetid

Totalt antal nya placeringar per månad och väntetid

	Jan	Feb	Mar s	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal nya placeringar	280	103	97	64	78	8		508	96	120		
Antal barn som önskat plats aktuell månad	224	72	55	67	63	32		434	109	111		
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	98	97	99	99	98	97		98	99	99		
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde	6	21	3	8	7	9		11	3	7		
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, median	3	21	3	0	7	9		10	3	7		
Andel (%) barn som inte har fått plats på önskat placeringsdatum och har fått vänta längre än 30 dagar	0	0	0	0	0	0		0	0	0		

Placerade barn under ett års ålder

	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
11-12 mån	13	10	12	5	5	1		7	6	8		
10-11 mån	0	6	3	2	1	2		2	1	1		
9-10 mån	1	1	1	0	2	0		0	1	2		
8-9 mån	0	1	0	2	0	0		1	0	0		
7-8 mån	1	0	0	0	0	0		0	0	1		
6-7 mån	0	0	0	0	0	0		0	0	0		
Totalt	15	18	16	9	8	3		10	8	12		

BORÅS STAD

Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden oktober 2022

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden.....	3
2.1 Kommunfullmäktige.....	3
2.2 Förskolenämnden.....	3

1 Inledning

Varje månad i samband med nämndens månadsrapport redovisas status för de uppdrag som getts av Kommunfullmäktige och Förskolenämnden. Uppdragsredovisning per januari, april, augusti och december redovisas som anmälningsärenden till nämnden, övriga månader biläggs redovisningen till nämndens månadsrapport.

2 Uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden

2.1 Kommunfullmäktige

Datum	Uppdrag	Status
2020-11-26	Vård- och äldreomsorgen ska i samverkan med Förskoleomsorgen pröva möjligheten att införa någon form av integrerad verksamhet för barn och äldre, till exempel på Kristineberg.	Slutfört 2022-10-27
2020-05-12	Nämnden ges i uppdrag att inventera behovet och installera hjärtstartare efter behov.	Slutfört 2022-10-27

2.2 Förskolenämnden

Datum	Uppdrag	Status
Slutförda uppdrag		

Svar på remiss: Program mot hemlöshet

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att tillstyrka förslag till revidering av Borås Stads program mot hemlöshet.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden har beretts tillfälle att yttra sig över revidering av Borås Stads program mot hemlöshet.

Programmet syftar till att uppnå målet I Borås ska ingen vara hemlös. Fyra fokusområden har tagits fram som syftar till att uppnå målet:

1. Bostadsförsörjning för alla
2. Förebygga hemlöshet
3. Möta den akuta hemlösheten
4. Steget vidare till egen bostad.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har ett samordningsansvar gällande hemlöshetsfrågor och ansvarar för revidering av program mot hemlöshet. Under 2022 har Individ- och familjeomsorgsnämnden tillsammans med representanter från Arbetslivsnämnden, Fritid- och folkhälsonämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Miljö- och konsumentnämnden, Stadsledningskansliet samt två av de kommunala bostadsbolagen; Bostäder i Borås och Viskafors hem, arbetat med revidering av programmet. Utifrån programmet ska en arbetsgrupp ta fram förslag till lösningar och åtgärder för att förebygga och motverka hemlöshet som ska sammanställas i en handlingsplan.

Förskolenämnden tillstyrker förslag till revidering av Borås Stads program mot hemlöshet men framhåller att det är mycket angeläget att barn som lever i utsatta boendesituationer ges möjlighet att utifrån behov kontinuerligt delta i förskoleverksamhet. I förskolan ges barnen möjlighet till en vardaglig struktur, stabila och trygga relationer till vuxna och ett stöd i utveckling och lärande.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barns bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

I detta ärende där Förskolenämnden ombetts att yttra sig över en remiss är nämnden inte beslutande instans. Det är således upp till beslutande nämnd att beakta barnperspektivet och de olika rättighetsprinciperna i ärendet. Förskolenämnden vill starkt betona vikten av att barnkonventionen och barnets bästa beaktas inför slutgiltigt beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

Remiss revidering av program mot hemlöshet, 2022-08-29

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 november 2022.

Beslutet expedieras till

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

§ 102

Dnr IFON 2022-000411.1.3.0

Revidering av program mot hemlöshet

Individ- och familjeomsorgsnämndens beslut

Individ- och familjeomsorgsnämnden beslutar att skicka ut förslag till ett reviderat program mot hemlöshet med tillhörande missiv till namngivna remissinstanser.

Sammanfattning av ärendet

Hemlöshet är en komplex problematik som skapar enorm utsatthet och som ofta grundar sig i flera olika orsaker. För att förebygga och motverka hemlöshet behövs både individuella och strukturella insatser. Vikten av samverkan mellan interna och externa aktörer, såsom nämnderna, bostadsbolagen och civilsamhället är avgörande i arbetet. Inom ramen för Socialt hållbart Borås har det öppnats upp för ett mer övergripande arbete och en bredare ansats i program mot hemlöshet.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har ett samordningsansvar gällande hemlöshetsfrågor och ansvarar för revidering av program mot hemlöshet. Under 2022 har Individ- och familjeomsorgsnämnden tillsammans med representanter från Arbetslivsnämnden, Fritid- och folkhälsonämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Miljö- och konsumentnämnden, Stadsledningskansliet samt två av de kommunala bostadsbolagen; Bostäder i Borås och Viskaforshem, arbetat med revideringen av programmet. Ett förslag till revidering av programmet har tagits fram som nämnden önskar skicka ut på remiss.

Att skicka ut förslaget till revideringen av programmet mot hemlöshet på remiss är nämndens sätt att få in tankar och synpunkter från olika nämnder, bolag och andra intressenter och därmed ta tillvara fler perspektiv innan ett slutgiltigt förslag tas fram.

Utifrån programmet ska arbetsgruppen sedan ta fram förslag till lösningar och åtgärder för att förebygga och motverka hemlöshet som ska sammanställas i en handlingsplan.

Beslutsunderlag

1. Skrivelse: Revidering av program mot hemlöshet
2. Program mot hemlöshet, 2022-08-08
3. Missiv

Beslutet expedieras till

1. Remissinstanser enligt missiv

25. Viktoria Park Borås AB
26. Willhem AB
27. Svenska kyrkan
28. Frälsningsarmén
29. Pingstförsamlingen Borås
30. Anonyma alkoholister Boråsgruppen
31. RSMH Tryggheten i Borås (Riksförbundet för Social och Mental Hälsa)
32. KRIS (Kriminellas Revansch i Samhället)
33. Kvinnojouren Borås
34. Borås Rödakorskrets
35. Rädda barnen i Borås

Remissvaren ska ha kommit in till Individ- och familjeomsorgsnämnden senast den **30 november 2022**. Remissvaren skickas i elektronisk form till **IFON.diarium@boras.se**.

Ange diarienummer IFON 2022-00041 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets/aktörens yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens/aktörens beslut.

Maria Svensson
Handläggare
033-35 82 32

Strategi

• **Program**

Plan

Policy

Riktlinjer

Regler

Borås Stads Program mot hemlöshet

Borås Stads styrdokument

Planerande

STRATEGI – avgörande vägval för att nå målen för Borås

PROGRAM – verksamheter och metoder i riktning mot målen

PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning

RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

REGLER – absoluta gränser och ska-krav

Fastställt av:

Datum:

För revidering ansvarar: Individ- och familjeomsorgsnämnden

För eventuell uppföljning och tidplan för denna ansvarar: Individ- och familjeomsorgsnämnden

Dokumentet gäller för: Individ- och familjeomsorgsnämnden

Dnr:

Dokumentet gäller till och med:

1 Inledning

Hemlöshet representerar en av de mest extrema formerna av utanförskap och fattigdom. Hemlösheten har fortsatt att öka under ett antal år. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för boendelösningar för vissa grupper som äldre, personer med funktionsnedsättningar, missbruk och eller psykiatrisk problematik, våldsutsatta och personer som saknar försörjning.

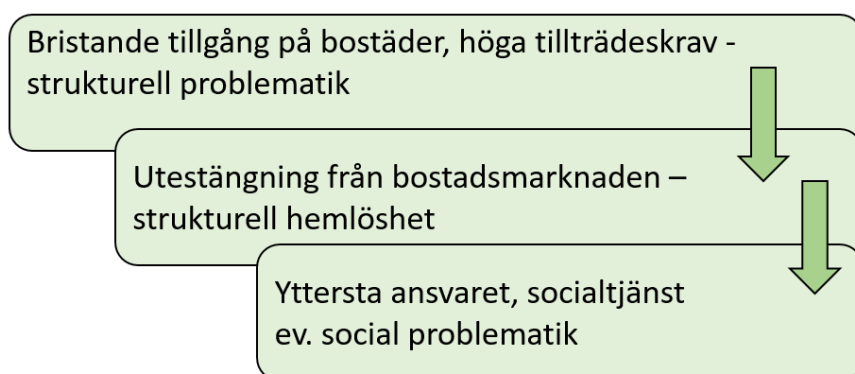
Den svenska bostadsmarknaden har dock under en längre tid varit svårtillgänglig också för andra grupper, så kallat strukturellt hemlösa. Befolkningsökning och lågt bostadsbyggande har medfört att det i dag råder bostadsbrist i många kommuner, inte minst vad gäller billiga hyreslägenheter. Konkurrensen om bostäderna har dessutom ökat generellt. Till det har antalet ekonomiskt svaga hushåll ökat. Det är hushåll utan social problematik men med begränsad ekonomi som står för den största delen av ökningen av hemlösheten.

Borås Stads ansvar i hemlöshetsfrågan befinner sig i skärningspunkten mellan bostadsförsörjning och socialtjänst. Borås Stad har ett ansvar att planera för en bostadsförsörjning för alla kommuninvånare samtidigt som socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Arbetet med att bekämpa hemlöshet är därmed både en bostadspolitisk och en socialpolitisk fråga, men berör även andra områden som integration, arbetsmarknad samt hälso- och sjukvård.

Rätten till bostad är stadgad såväl i FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna, Barnkonventionen som i svensk grundlag. I regeringsformen 1 kap. 2 § första stycket, anges följande: Det skall särskilt åligga det allmänna att trygga rätten till hälsa, arbete, bostad och utbildning samt att verka för social omsorg och trygghet.

Orsakerna till hemlöshet är många och komplexa. Det behövs både individuella insatser och strukturella åtgärder inom den generella bostadsförsörjningen för att möta hemlösa personers bostadsbehov. För att kommunen på ett effektivt sätt ska kunna hjälpa och stötta medborgare som av olika anledningar söker boende eller stöd att lösa sitt bostadsbehov är det viktigt att Borås Stad organiserar ett samarbete mellan sina olika nämnder, kommunala och privata bostadsbolag samt de privata fastighetsägarna.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har ett samordningsansvar för hemlöshetsfrågor och ska tillsammans med berörda nämnder och styrelser ta fram en handlingsplan med konkreta aktiviteter utifrån riktningen i detta program. Handlingsplanen ska syfta till att fortlöpande driva utvecklingsarbetet för att förebygga och motverka hemlöshet framåt.

Bilden illustrerar att bristande tillgång på bostäder, främst hyreslägenheter med lägre hyror, och höga tillträdeskrav skapar utestängning från bostadsmarknaden för olika grupper i samhället, så kallad strukturell hemlöshet.

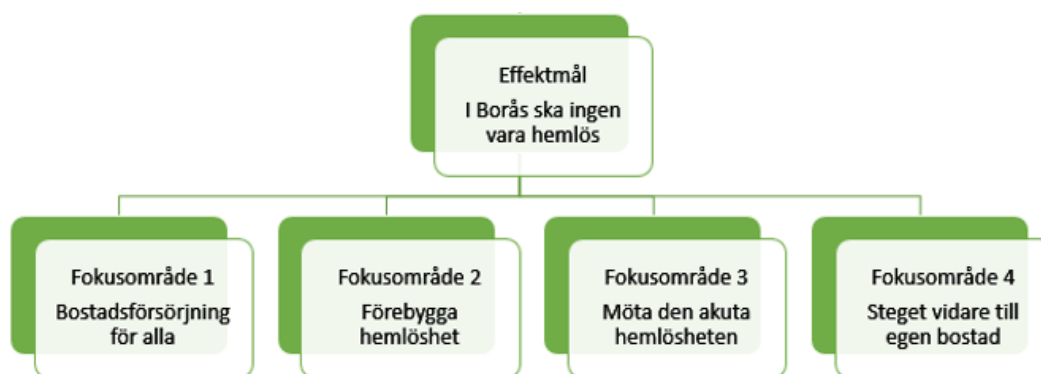
Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för personer med social problematik, men många av dem som stängs ute, marginaliseras, har inte en social problematik. Några av dem påverkas så mycket negativt av att inte ha en bostad att de utvecklar en social problematik. Den strukturella problematiken medför utestängning från bostadsmarknaden vilket kan leda till att den strukturella problematiken övergår i en social problematik. Det medför i sin tur större kostnader men framförallt ett större mänskligt lidande.

2. Mål och fokusområden

Kommunstyrelsen fastställde, 2021-11-22, inom ramen för målområdet Boende och närmiljö i arbetet med Socialt hållbart Borås följande mål:

I Borås ska ingen vara hemlös.

Programmet och fyra fokusområden som tagits fram syftar till att uppnå målet.

Fokusområde 1 – Bostadsförsörjning för alla

Fokusområdet syftar till att Borås Stad ska säkra tillgången till bostäder för alla medborgare. Då det råder underskott på bostäder i sin helhet och gällande särskilda målgrupper såsom äldre, personer med funktionsnedsättning och nyanlända behövs ett ökat bostadsbyggande för att bostadsförsörjning för alla ska bli en verklighet. En mer aktiv markpolitik möjliggör styrning av bostadsförsörjningen. Exempelvis ska markanvisning användas i större utsträckning för att påverka standard och storlek på de bostäder som byggs samt att försörjningsstöd/hyresgarantier ska godkännas på bostadsmarknaden. Medborgarna ska inkluderas på olika och alternativa sätt vid samhällsplanering och planering av bostadsbyggande för att ta del av deras åsikter och uppmärksamma deras behov.

Genom sänkta trösklar för att komma in på bostadsmarknaden skapas bättre förutsättningar för jämlika livsvillkor och god hälsa för alla medborgare i Borås. Grupper som marginaliseras såsom exempelvis personer med låg inkomst och en svag boendeekonomi, unga vuxna utan bostadsreferenser, personer som lever i en våldsam relation eller i en förtryckt kontext samt personer med tidigare skulder eller annan social problematik ska inkluderas i bostadsmarknaden. Tillträdeskrav till bostäder ska vara berättigade, lämpliga samt nödvändiga för att uppnå ett specifikt syfte. På så sätt möjliggörs för personer i strukturell hemlöshet att uppnå ett självständigt liv.

Den strukturella hemlösheten ska minska genom att säkerställa att det finns olika typer av bostäder utifrån läge, storlek och hyresnivåer samt sänkta trösklar för att komma in på bostadsmarknaden.

Fokusområde 2 – Förebygga hemlöshet

Det förebyggande arbetet mot hemlöshet omfattar personer som riskerar att hamna i hemlöshet och som behöver olika former av stöd och insatser som bidrar till att öka möjligheterna att få eller behålla ett boende. Det vräkningsförebyggande arbetet behöver ske gemensamt av berörda förvaltningar och i samverkan med hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten. Målsättningen är att så många som möjligt ska behålla sitt hyreskontrakt.

Det vräkningsförebyggande arbetet behöver ha ett operativt mandat att agera för att personer ska få behålla sin lägenhet. Mandatet innebär att det inom det vräkningsförebyggande arbetets ram ges befogenhet att undanröja hinder för kvarboende.

Barnperspektivet regleras i Socialtjänstlagen och Barnkonventionen. Enligt dessa lagar ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla beslut och åtgärder som rör barn. Hemlöshet är en speciellt allvarlig situation för barn eftersom de inte har möjlighet att påverka sin situation. Därför är det viktigt att Borås Stad i sitt arbete med hemlösa familjer har ett barnperspektiv.

Vid varje beslut som berör en hemlöshetssituation eller eventuell vräkning ska konsekvensbedömningar göras utifrån barnens situation. Utgångspunkten är att ett barn alltid behöver ett stadigvarande hem. Det är inte acceptabelt att ett barn blir vräkt och mister sin bostad.

Genom ett aktivt och gemensamt förebyggande arbete ska inte något barn vräkas från sin bostad och antalet personer som blir avhysta från sin bostad ska minska.

Fokusområde 3 – Möta den akuta hemlösheten

Borås Stad kan erbjuda plats på akutboende under nattetid vid tillfällig hemlöshet och på dagtid finns möjlighet att vistas på någon av stadens öppna verksamheter. I samband med att en akut hemlöshet uppstår arbetas med att motivera personen, utreda behov och finna mer långsiktiga boendalternativ. Det kan leda till att personen får ett socialt kontrakt eller andra lösningar beroende på problematik och behov.

Genom stöd och motivering ska personer som befinner sig i akut hemlöshet få ett gott stöd och hjälp att ta sig ur den akuta hemlösheten.

Fokusområde 4 – Steget vidare till egen bostad

Att ha ett eget boende och återgå till ett självständigt liv utgör en vinst utifrån såväl ett mänskligt som ett samhällsekonomiskt perspektiv.

En målgrupp som behöver beaktas är personer som är intagna eller inskrivna på exempelvis kriminalvårdsanstalt eller behandlingshem, och som inte har ordnad bostad inför utskrivning. Stöd och planering gällande boende behövs för att underlätta för personen att återgå till en mer ordnad tillvaro.

Personer som har behov av bistånd för boende ska få individuellt utformade insatser med målsättningen att minimera kortsiktiga och tillfälliga boendelösningar till förmån för ett självständigt boende. För detta krävs samverkan mellan stadens förvaltningar och bostadsbolagen, såväl kommunala som privata.

Genom stöd, motivering och en god samverkan ska personer som ska skrivas ut från institution ges ett gott förebyggande stöd och möjligheter till ett eget boende. Detta gäller även personer som har en social boendelösning, men som är redo för ett mer självständigt liv.

Uppföljning

Socialstyrelsen gör den nationella hemlöshetskartläggningen var sjätte år. Individ- och familjeomsorgsnämnden gör den lokala hemlöshetskartläggningen var sjätte år. Närmast planerade kartläggningar är följande:

År 2023	Den nationella hemlöshetskartläggningen utförs av Socialstyrelsen.
År 2026	Den lokala hemlöshetskartläggningen utförs av Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Dessa båda kartläggningar ska göras i relation till varandra på så sätt att en kartläggning görs var tredje år.

Individ- och familjeomsorgsnämnden ansvarar för uppföljning genom att efterfråga berörda nämnder och styrelser avseende resultatet av aktiviteter i kommande handlingsplan. Vidare ansvarar Individ- och familjeomsorgsnämnden för att sammanställa och analysera resultaten av handlingsplanen och hemlöshetskartläggningen samt att presentera dem i en uppföljningsrapport till Kommunfullmäktige var tredje år.

Uppföljningsrapporten ligger till grund för förslag, utveckling och åtgärder vid revidering av program mot hemlöshet. Revidering av program mot hemlöshet ska göras var fjärde år. Individ- och familjeomsorgsnämnden ansvarar för revidering av program mot hemlöshet i samverkan med Kommunstyrelsen och berörda nämnder.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se

Ing-Marie Samuelsson
Handläggare

Datum
2022-11-17

Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00099 1.1.3.25

Svar på remiss: Motion - Narkotikahundar

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att avstyrka remissen ”Narkotikahundar” och att översända svaret till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden avstyrker remissen dels när det gäller att initiera en revidering av dokument för att möjliggöra bruk av narkotikahundar på Borås Stads för-, grund- och gymnasieskolor och dels när det gäller att initiera en upphandling för att möjliggöra sök med narkotikahundar i våra verksamheter.

Förskolenämnden tycker att bruk av narkotikahundar inte är förskolans uppgift utan istället är ett polisiärt ansvar.

Förskolenämndens synpunkter på remissen

Remissen pekar på droger som ett växande problem i Borås Stad och att det därför finns behov av att möjliggöra ett bruk av narkotikahundar på förskolor, skolor och gymnasieskolor. I motionen framgår även att Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) vill initiera ett arbete där Borås Stads utbildningsmiljöer ska nyttjas för att öva polishundar i att finna narkotika. Förskolenämnden anser att det är viktigt med trygga utomhusmiljöer för barnen på alla förskolor och välkomnar därför att polishundar får tillgång till utomhusmiljöer för träning av polishundar. Förskolenämnden ställer sig positiv till att polisen övar i våra miljöer efter förskolans öppettider. Det skapar en tryggare miljö och kan påverka en person att avstå från att gömma narkotika i förskolors utomhusmiljöer.

Förskolenämnden anser att säkerställande av drogförekomst inte är förskolans uppgift. Nämnden menar att hanteringen av frågan om narkotikahundar är en polisiär fråga. Vid misstanke om förekomst av droger i utomhusmiljön kontaktar rektor polis och utifrån en anmälan är det upp till polisen att avgöra om sökning efter narkotika i en viss miljö ska ske med narkotikahundar.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

I detta ärende där Förskolenämnden ombetts yttra sig över en remiss är nämnden inte beslutande instans. Det är således upp till beslutade nämnd att beakta barnperspektivet och de olika rättighetsprinciperna i ärendet. Förskolenämnden vill dock starkt poängtera vikten av att barnkonventionen och barnets bästa beaktas inför slutgiltigt beslut i ärendet.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 november 2022.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Remiss: Motion: Narkotikahundar

Remissinstanser

1. Grundskolenämnden	GRN.diarium@boras.se
2. Förskolenämnden	FN.diarium@boras.se
3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	UN.diarium@boras.se
4. Individ och familjeomsorgsnämnden	ifon.diarium@@boras.se

Motionen inkom till Kommunfullmäktige 2022-06-22 och remitterades till Kommunstyrelsen. Ärendet skickas på remiss för yttrande till ovanstående remissinstanser.

Aktuella handlingar för ärendet

- Motion – *Narkotikahundar*, bifogas denna remiss.

Se vidare motionen där kommunfullmäktige föreslås besluta att aktuella nämnder initierar en revidering av berörda dokument så att bruket av narkotikahundar möjliggörs på Borås Stads för-, grund- och gymnasieskolor.

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **2022-12-01**. Remissvaren skickas i elektronisk form till **ks.diarium@boras.se**. Ange diarienummer KS 2022-00577 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Peder Englund
Handläggare
033 357755

Narkotikahundar

Narkotikahandeln, som är de kriminella gängens inkomstkälla, är ett allt växande samhällsproblem och socialtjänsten runtom i landets kommuner vitnar om samma problem: gängen utnyttjar allt yngre att utföra sitt vedervärdiga förvärv. Barn i nio-, tioårsåldern fångas upp av kriminella gäng och låter dem agera kurirer i den växande och smutsiga droghandeln. Även i Borås är det här ett växande problem. Marianne Gunnarsson, chef för barn och unga i Borås, säger till TT att socialtjänsten i Borås märker hur gängkriminella rekryterar allt yngre langare till droghandeln.

I Borås Tidning kunde vi den 5 oktober 2020 läsa att Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) vill initiera ett arbete där alla skolor, förskolor och grundskolor, i Borås ska nyttjas för att öva polishundar i att finna narkotika. Syftet är fler drogbeslag och en tryggare skolmiljö både dagtid och under kvällar och helger. Det är glädjande att våra tjänstemän tagit ett beslut som går i linje med vår vision, i samband med att vi aktualiserade frågan i vårt budgetförslag för Borås 2021.

Sverigedemokraterna har sedan länge föreslagit brukandet av narkotikahundar på våra skolor. Även om vi välkomnar detta beslut, är de långt ifrån tillräckligt. Detta bland annat mot bakgrund av att Polismyndighetens övningar inte sker systematiserat. Därför anser Sverigedemokraterna att fler verktyg måste komma till för att möta utbredningen av narkotika, bland annat genom att möjliggöra nyttjande av upphandlade tjänster av narkotikahundar.

Enligt **Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle** krävs för en brottsförebyggande insats med narkotikahund att skolan har upprättat en drogpolicy eller ordningsregler där det tydligt framgår att narkotikahund kan komma att användas för sökning i skolmiljöer. Elever och föräldrar ska känna till att narkotikahund kan förekomma. När detta skett möjliggörs för rektor att påkalla särskilt sök med narkotikahundar, i de fall man misstänker förekomst. Vid markering av narkotikahund, kan Polis tillkallas. Insatsen kommer även att förebygga förekomsten av narkotika i skolmiljöer.

Med anledning av ovan föreslår Sverigedemokraterna att Kommunfullmäktige beslutar

- att aktuella nämnder initierar en revidering av berörda dokument så att bruket av narkotikahundar möjliggörs på Borås Stads för-, grund-, och gymnasieskolor, samt
- att Kommunstyrelsen initierar en upphandling för att möjliggöra sök med narkotikahundar.

För Sverigedemokraterna i Borås,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Anders Alftberg (SD)
Ledamot, Kommunfullmäktige

Martin Sörbom (SD)
Ersättare, Kommunfullmäktige

Svar på motion: Handlingsplan mot skolsegregation

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att avstyrka remissen ”Handlingsplan för skolsegregation” utifrån att motionens syfte omhändertas genom det arbete och den samverkan som sker inom ramen för Socialt hållbart Borås samt att översända svaret till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Motionen lyfter frågeställningar om segregationen i Borås Stads skolor och pekar på att skolans kompensatoriska uppdrag kan göra det möjligt att verka för jämlikhet. Skolsegregationen är dock enligt motionen ett hinder för att bygga Borås till en rättvis stad. Förskolenämnden instämmer i att skolan, och även förskolan, har ett kompensatoriskt uppdrag och att det behövs förvaltningsöverskridande arbete för komma åt den problematik som skolsegregationen kan medföra.

Förskolenämnden vill dock lyfta fram att sådant förvaltningsöverskridande arbete pågår inom ramen för Socialt hållbart Borås. Socialt hållbart Borås har tre formulerade målområden: God start i livet och goda uppväxtvillkor, Förutsättningar för arbete och Boende och närmiljö, vilka alla riktar sig mot den problematik som motionen beskriver. Ett exempel på ett sådant förvaltningsöverskridande arbete som pågår inom målområdet God start i livet och goda uppväxtvillkor är det språkutvecklande arbete som bedrivs av Förskoleförvaltningen tillsammans med Kulturförvaltningen och Fritid- och folkhälsoförvaltningen på Norrby.

Förskolenämndens ställningstagande

Förskolenämnden menar att arbetet mot segregation är viktigt men också långsiktigt. Därför anser Förskolenämnden att redan beslutade projekt och insatser inom ramen för Socialt hållbart Borås behöver slutföras och utvärderas innan nya handlingsplaner skapas och införs. Förskolenämnden avstyrker därför motionen.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

I detta ärende där Förskolenämnden ombetts yttra sig över en remiss är nämnden inte beslutande instans. Det är således upp till beslutade nämnd att beakta barnperspektivet och de olika rättighetsprinciperna i ärendet. Förskolenämnden vill dock starkt poängtera vikten av att barnkonventionen och barnets bästa beaktas inför slutgiltigt beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

Motion: Handlingsplan mot skolsegregation

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 november 2022.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Motion till Kommunfullmäktige:

Hanslingsplan mot skolsegregationen

Segregationen i Borås Stads skolor är ett av de allvarligaste hindren mot att bygga Borås till en rättvis stad. Skolan har genom sitt kompensatoriska uppdrag möjligheten att vara ett verktyg för jämlikhet, men genom skolsegregationen försvagas denna möjlighet. Vänsterpartiets utgångspunkt är att alla skolor i Borås ska vara bra och att alla elever ska ha samma möjlighet i skolan oavsett vilken bakgrund man har.

Grundskolenämndens kvalitetsrapport för undervisning och resultat 2021 uppvisar stora skillnader i meritvärde och gymnasiebehörighet mellan skolorna i Borås Stad. Tittar man på det genomsnittliga meritvärdet i åk 9 så skiljer det 68 poäng mellan den skola som har högst och den som har lägst resultat. När det gäller andelen behöriga till gymnasiet har Sandgärdsskolan 100 procent, medan Säraskolan enbart har 63,8 procent. Samtidigt vet vi att Särå är den högstadieskola som lyckas bäst i förhållande till det förväntade modellberäknade resultatet. Både gymnasiebehörighet och genomsnittligt meritvärde uppvisar under 2021 större skillnader än vad som var fallet både 2018, 2019 och 2020. Skolsegregationen är stor och utvecklingen går inte åt rätt håll.

Vänsterpartiet vill att Borås Stad formulerar en handlingsplan mot skolsegregationen. Denna handlingsplan behöver vara förvaltningsöverskridande och adressera såväl skolsegregationens orsaker som dess konsekvenser. Tänkbara åtgärder som en sådan plan kan innehålla kan till exempel behandla frågan om hur resursfördelningen beaktar social struktur, hur vi motverkar att boendesegregationen får genomslag i skolan och hur vi redan från förskolan kan arbeta kompensatoriskt för att ett barns bakgrund ska ha så liten effekt som möjligt på hur han eller hon klarar skolan. Hur kan fritids användas för att motverka skolsegregationens konsekvenser? Hur ser vi till att inga skolor i Borås är bortvalsskolor. Frågorna som behöver adresseras för att motverka skolsegregationen är många och motiverar därför en handlingsplan.

Vidare är det tänkbart att också nämnder och förvaltningar utanför utbildningsklustret behöver inkluderas i arbetet – exempelvis Individ- och familjeomsorgsnämnden och Arbetslivsnämnden med respektive förvaltning. Även Fritids- och folkhälsönämnden skulle sannolikt kunna bidra med sin viktiga kompetens. Självklart spelar samhällsbyggnadsprocessen också en avgörande roll – därför är de perspektiv som kan finnas hos Samhällsbyggnadsnämnden viktiga. Fördelen med en handlingsplan som tas fram centralt är just att vi kan använda hela stadens kompetens för att adressera denna viktiga fråga. Borås behöver kraftsamla mot skolsegregationen.

Vänsterpartiet föreslår därför

- Att Borås Stad tar fram en handlingsplan för hur skolsegregationen ska motverkas.

Borås, 2022-03-24

Stefan Lindborg (V)

Från: Stefan Lindborg
Skickat: den 22 mars 2022 21:38
Till: Kommunstyrelsen Beredning; Kommunstyrelsen Diarium
Ämne: Motion till kommunfullmäktige: Handlingsplan mot skolsegregationen
Bifogade filer: 220324 Motion Plan mot skolsegregationen.docx

Hej,

Jag bifogar en motion till kommunfullmäktige.

Hälsningar
Stefan Lindborg, gruppledare (V)

Motion till Kommunfullmäktige:

Handlingsplan mot skolsegregationen

Segregationen i Borås Stads skolor är ett av de allvarligaste hindren mot att bygga Borås till en rättvis stad. Skolan har genom sitt kompensatoriska uppdrag möjligheten att vara ett verktyg för jämlikhet, men genom skolsegregationen försvagas denna möjlighet. Vänsterpartiets utgångspunkt är att alla skolor i Borås ska vara bra och att alla elever ska ha samma möjlighet i skolan oavsett vilken bakgrund man har.

Grundskolenämndens kvalitetsrapport för undervisning och resultat 2021 uppvisar stora skillnader i meritvärde och gymnasiebehörighet mellan skolorna i Borås Stad. Tittar man på det genomsnittliga meritvärdet i åk 9 så skiljer det 68 poäng mellan den skola som har högst och den som har lägst resultat. När det gäller andelen behöriga till gymnasiet har Sandgärdsskolan 100 procent, medan Särilaskolan enbart har 63,8 procent. Samtidigt vet vi att Särila är den högstadieskola som lyckas bäst i förhållande till det förväntade modellberäknade resultatet. Både gymnasiebehörighet och genomsnittligt meritvärde uppvisar under 2021 större skillnader än vad som var fallet både 2018, 2019 och 2020. Skolsegregationen är stor och utvecklingen går inte åt rätt håll.

Vänsterpartiet vill att Borås Stad formulerar en handlingsplan mot skolsegregationen. Denna handlingsplan behöver vara förvaltningsöverskridande och adressera såväl skolsegregationens orsaker som dess konsekvenser. Tänkbara åtgärder som en sådan plan kan innehålla kan till exempel behandla frågan om hur resursfördelningen beaktar social struktur, hur vi motverkar att boendesegregationen får genomslag i skolan och hur vi redan från förskolan kan arbeta kompensatoriskt för att ett barns bakgrund ska ha så liten effekt som möjligt på hur han eller hon klarar skolan. Hur kan fritids användas för att motverka skolsegregationens konsekvenser? Hur ser vi till att inga skolor i Borås är bortvalsskolor. Frågorna som behöver adresseras för att motverka skolsegregationen är många och motiverar därför en handlingsplan.

Vidare är det tänkbart att också nämnder och förvaltningar utanför utbildningsklustret behöver inkluderas i arbetet – exempelvis Individ- och familjeomsorgsnämnden och Arbetslivsnämnden med respektive förvaltning. Även Fritids- och folkhälsonämnden skulle sannolikt kunna bidra med sin viktiga kompetens. Självklart spelar samhällsbyggnadsprocessen också en avgörande roll – därför är de perspektiv som kan finnas hos Samhällsbyggnadsnämnden viktiga. Fördelen med en handlingsplan som tas fram centralt är just att vi kan använda hela stadens kompetens för att adressera denna viktiga fråga. Borås behöver kraftsamla mot skolsegregationen.

Vänsterpartiet föreslår därför

- Att Borås Stad tar fram en handlingsplan för hur skolsegregationen ska motverkas.

Borås, 2022-03-24

Stefan Lindborg (V)

Remiss: Motion: Handlingsplan mot skolsegregationen

Remissinstanser

1. Förskolenämnden
2. Grundskolenämnden
3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
4. Fritids- och folkhälsonämnden
5. Individ- och familjeomsorgsnämnden
6. Arbetslivsnämnden
7. Samhällsbyggnadsnämnden

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **11 december 2022**. Remissvaren skickas i elektronisk form till **KS.diarium@boras.se**. Ange diarienummer KS 2022-00304 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Ingegerd Eriksson
Handläggare
033 357165

Svar på remiss: Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att tillstyrka Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland med nedan angivna synpunkter.

Ärendet i sin helhet

Under hösten 2021 och våren 2022 har en arbetsgrupp med företrädare för Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen arbetat med att ta fram ett förslag på samverkansavtal. Syftet med samverkansavtalet är att skapa ett gemensamt styrdokument för alla familjecentraler i länet.

Samverkansavtalet har sedan skickats som remiss till alla berörda nämnder, styrelser och kommuner i Västra Götalandsregionen.

Enhetschefen för de öppna förskolorna i Förskoleförvaltningen har deltagit i framtagandet av samverkansavtalet vilket gör att synpunkter också har lämnats under arbetets gång.

Förskolenämnden synpunkter på samverkansavtalet

Förskolenämnden ser det som positivt att ett samverkansavtal tagits fram där samtliga 49 kommuner i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen deltagit. Nämnden ställer sig även positiva till att basverksamhet, uppdrag och samverkan i familjecentralen beskrivs under avsnitt 10.

Under lokala samverkansavtal Bilaga 1:1 behöver tillägg göras med att Kulturförvaltningen är en samverkanspart i familjecentralerna i Borås Stad utöver de fyra basverksamheterna som ska ingå för att få benämnas som en familjecentral.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

I detta ärende där Förskolenämnden ombetts yttra sig över en remiss är nämnden inte beslutande instans. Det är således upp till beslutade nämnd att beakta barnperspektivet och de olika rättighetsprinciperna i ärendet. Förskolenämnden vill dock starkt poängtera vikten av att barnkonventionen och barnets bästa beaktas inför slutgiltigt beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

Remiss Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 november 2022

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Remiss Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Den här arbetsmallen kan användas i insamlandet av synpunkter och ska alltså inte skickas in som remissvar. När svaren ska skickas in ska de överföras till webbformuläret som finns på vardsamverkan.se.

Tänk på att

- Svara på remissen senast den 10 december 2022, därefter är formuläret stängt.
- Varje remissinstans/kommun lämnar ett samlat svar. Kommunalförbund har möjlighet att rapportera svar från flera kommuner samtidigt.
- Lämna synpunkterna via webbformuläret.
- Alla fält behöver inte fyllas i, om du inte har synpunkter på avsnitten kan du lämna fälten tomma.
- Det finns ett separat fält för övergripande synpunkter.
- Undvik att klistra in text från avtalet.

Vid frågor kontakta

Västra Götalandsregionen:

Brita Lindahl, Västra Götalandsregionen

brita.lindahl@vgregion.se

Tfn; 076-761 94 38

Kommunerna:

Catharina Sundström, VästKom

catharina.sundstrom@vastkom.se

Tfn; 073- 322 13 48

Webbfrågor:

Josefin Lantz, josefin.lantz@vgregion.se

Uppgiftslämnare

Svarande

- Kommun
- Västra Götalandsregionen

E-post till kontaktperson

Remissfrågor

Synpunkter på avsnitten 1–5

1. Inledning
2. Syfte och mål
3. Avtalsparter
4. Avtalstid och uppföljning
5. Styrande dokument och lagstiftning

Synpunkter på avsnitten 6–9

6. Målgrupp
7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag
8. Definitioner
 - 8.1. Familjecentrerat arbetssätt
 - 8.2. Familjecentral
 - 8.3. Familjecentralsliknande verksamhet
 - 8.4. Samlokalisering
9. Samverkan

Synpunkter på avsnittet 10–12

- 10. Samverkande parter
 - 10.1. Socialtjänst
 - 10.2. Öppen förskola
 - 10.3. Barnmorskemottagning
 - 10.4. Barnhälsovård
- 11. Organisation, ledning och styrning
 - 11.1. Styrgrupp
 - 11.2. Samordnare
- 12. Lokal uppföljning

Synpunkter på avsnittet 13–16

- 13. Sekretess
- 14. Ekonomi
 - 14.1. Gemensamma kostnader
 - 14.2. Finansiering av respektive basverksamhet
- 15. Lokala samverkansavtal
- 16. Utvecklingsområden

Synpunkter på bilaga 1–3

- Bilaga 1
- Bilaga 2
- Bilaga 3

Övergripande synpunkter på samverkansavtalet

--

Tack för er medverkan!

Från: Info Boråsregionen <info@borasregionen.se>
Skickat: den 11 augusti 2022 14:18
Kopia: Helen Nordling
Ämne: Enkät - Synpunkter på remissversion samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i VGR
Bifogade filer: Samverkansavtal familjecentraler remissversion (5).pdf; Remissmissiv Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland (3).pdf; Enkät remissvar samverkansavtal (1).docx

Detta meddelande kommer från en extern avsändare.

Meddelandet har skickats från någon utanför Borås Stads organisation.

Hej,

Vi på Boråsregionen Sjuhärad's kommunalförbund har fått i uppdrag av VästKom att vidarefördela remissversionen för Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland samt en enkät som kommunerna ska besvara. Vänligen se VästKoms mail nedan:

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) har ett förslag på länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter tagits fram. Ordförande och vice ordförande i det politiska samrådsorganet (SRO) har ställt sig bakom att skicka ut bifogat förslag på remiss under perioden 2022-08-10 – 2022-12-10. Vi vill nu be er inom kommunalförbunden att skicka ut samverkansavtalet (bifogade handlingar) samt länk för att lämna synpunkter på remissversionen till kommunernas officiella brevlådor.

[Synpunkter på remissversion samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland lämnas här.](#)

Enkäten kommer att kunna besvaras av kommunerna enskilt, men det kommer också att vara möjligt att svara för flera kommuner samtidigt. Som diskuterats i Beredningsgrupp VGK tidigare ser vi positivt på om ni kan samordna svaren, genom att till exempel ordna en work shop eller liknande där ni tillsammans med era respektive kommuner går igenom frågorna. Därefter finns följande möjligheter att skicka in svaren:

1. Ni inom kommunalförbundet fyller i era kommuners gemensamma svar i enkäten. Om alla era kommuner står bakom svaren väljer ni alla era kommuner i enkäten. Om en del kommuner vill svara själva, väljer ni de kommuner ni svarar för. Övriga kommuner fyller i enkäten själva.
2. Ni enas om gemensamma svar i kommunalförbundsområdet, men varje kommun fyller i dessa svar själva och skickar in sin egen enkät. Precis som i alternativ 1 kan de kommuner som inte står bakom svaren/en del av svaren då svara på annat sätt i aktuella frågor.

Eventuella frågor besvaras av processledarna:

Kommunerna:
Catharina Sundström, VästKom
catharina.sundstrom@vastkom.se

Tfn; 073- 322 13 48

Västra Götalandsregionen:

Brita Lindahl, Västra Götalandsregionen

brita.lindahl@vgregion.se

Tfn; 076-761 94 38

Vänliga hälsningar

Rebecca Strömberg

Ekonom

Tel: 0766-33 84 65

Skaraborgsvägen 1A, 506 30 Borås

www.borasregionen.se

När du kommunicerar med Boråsregionen behandlar vi dina personuppgifter. För mer information se vår [Integritetspolicy](#)

Remiss

Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland.

Ordförande och vice ordförande i det politiska samrådsorganet (SRO) har ställt sig bakom att förslaget på samverkansavtal sänds på remiss, 2022-08-10 – 2022-12-10, till berörda nämnder och styrelser inom Västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner.

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) har ett förslag på ett Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland tagits fram.

En familjecentral / familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet och en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas, utbyta erfarenheter och där det finns kompetens i nära samverkan. Ingående basverksamheter är barnhälsovård, öppen förskola och /eller mödrahälsovård och/eller socialtjänst. Verksamheten ska vara hälsofrämjande, generell, förebyggande och stödjande.

Målet med verksamheten är att, utifrån hela familjens livssituation, främja en god hälsoutveckling hos barn och föräldrar. Verksamheten ska vara lättillgänglig och oberoende av familjers ekonomiska förutsättningar, kulturtillhörighet, etnicitet etcetera.

De senaste åren har rapporter och utredningar, bland annat från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen, visat på behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Syftet med ett länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland är:

- att tydliggöra uppdrag och förväntningar
- att skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- att kvalitetssäkra verksamheterna

Detta för att genom familjecentraler / familjecentralsliknande verksamheter bidra till att utjämna hälsoklyftor i befolkningen.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal

nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas i detta samverkansavtal. Det bör även understrykas att samverkansavtalet på länsnivå inte bör eller kan vara ett detaljdokument.

Under hösten 2021 och våren 2022 har en arbetsgrupp med företrädare för Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen arbetat med att ta fram ett förslag på samverkansavtal.

Bristen på barnmorskor är en nationell utmaning, så även i Västra Götaland. Detta påverkar barnmorskemottagningarnas förutsättningar för samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Hänsyn till rådande situation för barnmorskemottagningarna har därför behövt tas i beaktande i framtagandet av detta samverkansavtal.

Remissen besvaras via webbenkät på vardsamverkan.se.

Eventuella frågor besvaras av nedanstående.

Västra Götalandsregionen:

Brita Lindahl, Västra Götalandsregionen

brita.lindahl@vgregion.se

Tfn; 076-761 94 38

Kommunerna:

Catharina Sundström, VästKom

catharina.sundstrom@vastkom.se

Tfn; 073- 322 13 48

SAMVERKANSAVTAL

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Gäller för: Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Giltig från: 2023-06-01

➔ Avtal

Överenskommelse

Riktlinje

Rutin

Innehåll

1. Inledning	3
2. Syfte och mål.....	4
3. Avtalsparter.....	4
4. Avtalstid och uppföljning	4
5. Styrande dokument och lagstiftning.....	4
6. Målgrupp.....	6
7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag.....	6
8. Definitioner	7
8.1. Familjecentrerat arbetssätt	7
8.2. Familjecentral	8
8.3. Familjecentralsliknande verksamhet	8
8.4. Samlokalisering	9
9. Samverkan.....	10
10. Samverkande parter	10
10.1. Socialtjänst.....	11
10.2. Öppen förskola.....	11
10.3. Barnmorskemottagning	12
10.4. Barnhälsovård	13
11. Organisation, ledning och styrning	14
11.1. Styrgrupp.....	14
11.2. Samordnare.....	15
12. Lokal uppföljning.....	16
13. Sekretess.....	16
14. Ekonomi	16
14.1. Gemensamma kostnader.....	16
14.2. Finansiering av respektive basverksamhet	17
15. Lokala samverkansavtal	18
16. Utvecklingsområden	19
Referenser	21
Bilagor	21
Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal.....	22
Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal	29
Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande	33

1. Inledning

Att stödja föräldrar i föräldraskapet är en av de viktigaste insatserna samhället kan göra för att främja barns hälsa och utveckling. Trygga och välinformerade föräldrar är en viktig förutsättning för en positiv utveckling för barnet och minskar risken för en rad olika hälsoproblem och riskbeteenden.¹

Kommuner och regioner har ett ansvar i att stödja föräldrarna i föräldraskapet² och där utgör familjecentralerna och de familjecentralsliknande verksamheterna en viktig arena.

Under 2020 lyfte Västra Götalandsregionen fram behovet av att tydliggöra uppdrag och förväntningar på familjecentralerna i Västra Götaland. Genom att skapa ett läns gemensamt inriktningsdokument för Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland ville man kvalitetssäkra en lägsta nivå för familjecentralerna i länet.

Den 10 maj 2021 fastställde Vårdsamverkan Västra Götaland en uppdragshandling som gav Västra Götalandsregionen och VästKom i uppdrag att ta fram ett inriktningsdokument för familjecentralerna i Västra Götaland. Vårdsamverkan Västra Götaland konstaterade att de senaste årens rapporter och utredningar visat på ett behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Detta inriktningsdokument tituleras här Samverkansavtal med hänvisning till gällande riktlinje för gemensamma styrdokument i Västra Götaland.³

Samverkansavtalet hanterar samverkan mellan ingående verksamheter i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. På nationell nivå har vi i nuläget en stor brist på barnmorskor, vilket slår igenom även i vårt län. Detta påverkar förutsättningarna för samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Hänsyn till rådande situation har tagits i framtagandet av detta samverkansavtal.⁴

¹ En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Regeringen](#).

² Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, [Riksdagen](#).

³ Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

⁴ Se bilaga 3.

2. Syfte och mål

Syftet med ett gemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland är:

- att tydliggöra uppdrag och förväntningar
- att skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- att kvalitetssäkra verksamheterna

Målet är att genom familjecentralerna och de familjecentralsliknande verksamheterna bidra till att utjämna hälsoklyftor i befolkningen.

3. Avtalsparter

Detta samverkansavtal gäller samtliga 49 kommuner i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas i detta samverkansavtal.

4. Avtalstid och uppföljning

Avtalet gäller under perioden 2023-06-01 – 2025-12-31. Om avtalet inte sagts upp skriftligen 12 månader innan avtalets utgång förlängs det automatiskt med 2 år. Uppföljning kommer ske under avtalsperioden.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO.

Båda huvudmännen har ett gemensamt ansvar för den länsgemensamma uppföljningen av samverkansavtalet. Uppföljning ska ske gentemot Vårdsamverkan Västra Götaland.

5. Styrande dokument och lagstiftning

Vid framtagande av detta samverkansavtal har följande styrande dokument och lagstiftning tagits i beaktande:

- Hälso- och sjukvårdslagen.⁵
- Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.⁶
- Socialtjänstlagen.⁷
- Skollagen.⁸
- Slutrapport regional översyn av familjecentraler.⁹
- Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg.¹⁰
- Nationell vägledning Familjecentral.¹¹
- Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral 2022–2024.¹²
- Börja med barnen - En sammanhållen god och nära vård för barn och unga.¹³

En viktig utgångspunkt för arbetet med framtagandet av samverkansavtalet har också varit proportionell universalism. Det vill säga att insatser till föräldrar bör vara universella och riktade till alla, men samtidigt vara proportionella till de behov som finns i utsatta grupper.¹⁴

Proportionell universalism.¹⁵

⁵ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

⁶ Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

⁷ Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

⁸ Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

⁹ Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

¹⁰ Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2018), [Arthur D Little](#).

¹¹ Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹² Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

¹³ Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

¹⁴ Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

¹⁵ Kunskapscentrum för jämlik vård, Västra Götalandsregionen.

I samverkansavtalet används genomgående begreppet *föräldrar* och inte *vårdnadshavare*. Ett barn kan ha annan vårdnadshavare än en förälder, men eftersom begreppet föräldrar används generellt i nationella definitioner, utredningar och underlag, varav detta avtal utgår från flertalet av dem, används begreppet föräldrar även i detta avtal. Vårdnadshavare kan likställas med föräldrar i detta dokument.

6. Målgrupp

Målgruppen för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter är blivande föräldrar, barn från noll år till dess att barnet uppnått skolålder och övergått till elevhälsan, dess föräldrar samt andra viktiga vuxna runt barnet.

7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag

En familjecentral och en familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag är att arbeta för att främja trygga uppväxtvillkor för barn genom att sprida kunskap till och stödja blivande föräldrar och föräldrar. Verksamheten är en ingång att nå alla föräldrar och samtidigt erbjuda kompletterande stödinsatser för föräldrar som är i behov av det.¹⁶

Familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten är en arena där kommun och region genomför gemensamma tidiga insatser¹⁷ och en verksamhet med goda förutsättningar för olika professioner att samarbeta för barnets bästa.¹⁸

Syftet med familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten som samverkansarena är att genom föräldrarna minska:

- Fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn.
- Ojämligheten i hälsa bland barn.

¹⁶ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁷ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁸ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

- Risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid.¹⁹

Utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, familjens livssituation och genom samarbete, samordning och samverkan, ska familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten:²⁰

- Erbjuder lättillgängligt stöd.
- Vara ett kunskaps- och informationscentrum.
- Stärka arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter.
- Skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga.
- Främja en gynnsam fysisk, psykisk och social utveckling för barn.
- Uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling eller där det finns tecken på riskfaktorer i barnets närmiljö.
- Stärka samspelet och en god relation mellan barn och föräldrar.
- Erbjuder tidiga insatser till blivande föräldrar och familjer med barn.
- Stärka barnets och föräldrarnas sociala nätverk.
- Stärka ett jämställt föräldraskap.
- Stärka barns språkutveckling.
- Stärka integrationen.²¹

8. Definitioner

8.1. Familjecentrerat arbetssätt

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter ska präglas av ett familjecentrerat arbetssätt. Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn och unga tar sin utgångspunkt i hela familjen, eller den blivande familjen, och deras levnadsvillkor. Målet är att förbättra uppväxtvillkoren för barn och unga genom att stärka familjen.

¹⁹ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

²⁰ Exempel på verktyg och satsningar som kan ingå i familjecentralens verksamhet eller den familjecentralsliknande verksamheten är Kraftsamling fullföljda studier, [Västra Götalandsregionen](#) och Bygg resiliens – för att stärka föräldrar och barn (breddinförs hösten 2022 i Västra Götaland. Kompletteras med länk vid slutversion av detta samverkansavtal.

²¹ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Ett familjecentrerat arbetssätt kännetecknas av:

- Ett hälsofrämjande perspektiv där människors styrkor lyfts fram och tas tillvara.
- Barnets/den unges bästa sätts i främsta rummet.
- Föräldrarna ses som barnets/den unges viktigaste resurser.
- Det sociala nätverket runt barnet/den unge ses som viktig resurs för den unge.
- Arbetssättet anpassas utifrån barnet/den unges mognadsgrad.
- Gränsöverskridande samverkan där verksamheterna sätter barn-, ungdoms- och familjeperspektivet främst.

Familjecentrerat arbetssätt ska tillämpas av alla ingående verksamheter inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.

8.2.Familjecentral

En familjecentral är en samlokaliserad verksamhet som minst består av barnmorskemottagning, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete.

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek, föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning och psykologer för mödra- och barnhälsovård.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Familjecentralens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.

8.3.Familjecentralsliknande verksamhet

Med familjecentralsliknande verksamhet menas barnhälsovård i samverkan med öppen förskola. Dessa behöver inte vara samlokaliserade. Den familjecentralsliknande verksamheten ska utöver detta också samverka med minst en av de återstående basverksamheterna.

Barnhälsovården ska vara samlokaliserad med minst en av de kommunala verksamheterna (öppen förskola eller förebyggande socialtjänst).²²

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek, föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning och psykologer för mödra- och barnhälsovård.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Den familjecentralsliknande verksamhetens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.

8.4.Samlokalisering

Samlokalisering innebär att hela den verksamhet som respektive part bedriver som berör familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag ska vara fysiskt förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.²³

För barnhälsovårdens del innebär det hela barnhälsovårdens uppdrag. För barnmorskemottagningen utgörs detta av graviditetsrelaterad vård. För förebyggande socialtjänsts del innebär det uppsökande och servicebaserat arbete, till exempel föräldraskapsstöd. För öppna förskolan utgörs det av hela dess verksamhet.

Samlokalisering skapar mer gynnsamma möjligheter till samverkan, men det är inte en förutsättning för samverkan. Samlokalisering är särskilt fördelaktigt för att nå ut till familjer med stora behov, och har således större fördelar i områden med sämre socioekonomiska förhållanden.²⁴

²² Utöver familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter kan annan avtalsbunden samverkan tecknas som inte faller inom ramen för ovanstående definitioner. Dessa samverkansformer omfattas inte av detta avtal.

²³ Lokalanpassningar kan behöva göras utifrån ingående basverksamheters krav på standard och säkerhet.

²⁴ *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg* (2018), [Arthur D Little](#).

9. Samverkan

Samverkan handlar om både samarbete med personlig kontakt i det löpande arbetet och samordning av resurser på huvudmannanivå. Det handlar om att skapa konsensus, förtroende och tillit kring ansvar och roller. Utöver intern samverkan på den egna familjecentralen eller inom den familjecentralsliknande verksamheten sker även extern samverkan med andra verksamheter.

Följande förutsättningar behöver finnas för att få till en bra samverkan:

- Kunskap om varandras kompetenser.
- Tydliga roller med arbetsbeskrivningar.
- Gemensam värdegrund (familjecentrerat arbetssätt).
- Gemensam verksamhetsplan och uppföljning.
- Tydlig styrning och ledning.
- Samverkanstid där tid avsätts för regelbundna möten med personalen som arbetar på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten, samt tid för möten med respektive chefer för de olika verksamheterna.²⁵
- Gemensam kompetensutveckling. Kompetensutvecklingen planeras i styrgruppen och beslutas av chef för respektive verksamhet.
- Rutiner för hantering av dokumentation och sekretess.

Samverkan mellan de olika yrkesgrupperna är en förutsättning för en välfungerande familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet, och ökar förmågan att upptäcka och tillgodose barns och barnfamiljers individuella behov.²⁶

10. Samverkande parter

En familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet utgörs i grunden av samverkan mellan fyra basverksamheter. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

²⁵ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

²⁶ *Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga*. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

Nedan beskrivs ingående basverksamheters uppdrag, åtagande, roller och kompetens kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.

10.1. Socialtjänst

I socialtjänstlagen anges att socialnämnden i den uppsökande verksamheten ska upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och enskilda sin hjälp. När det är lämpligt ska nämnden samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. När det gäller gruppen barn och unga finns särskilda bestämmelser i socialtjänstlagen. Socialnämnden ska bland annat verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden. En familjecentral eller en familjecentralsliknande verksamhet ger socialtjänsten en bred arena att möta blivande föräldrar och föräldrar till små barn i enlighet med socialtjänstlagens uppsökande och servicebaserade arbete. Genom socialtjänstens samlokalisering med andra inom en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finns en flexibel och adekvat struktur för socialtjänstens samverkansansvar och uppsökande service, för att kunna erbjuda stöd utifrån familjens behov.

Tack vare samverkan med mödra- och barnhälsovård och öppen förskola kan föräldrar på ett lättillgängligt sätt få tillgång till socialtjänstens resurser och kompetens redan under graviditeten eller som nybliven förälder.

Socialtjänsten kan bedriva förebyggande arbete på olika nivåer; individ-, grupp- och samhällsnivå. Det kan handla om spännvidden mellan att delta och leda olika föräldrastödsprogram (individuellt eller i grupp), social rådgivning, samhällsinformation, motivation- och nätverksarbete eller att tidigt upptäcka behov och lotsa vidare till ytterligare stöd. Det kan också handla om samtal kring familjeliv, relationer, anknytning och samspel samt att arbeta för att främja barnfamiljers situation i området.

10.2. Öppen förskola

Öppen förskola regleras av skollagen och lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt skollagen får en kommun anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Den öppna förskolan är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och annan medföljande vuxen. Verksamheten är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Den öppna förskolan ska

erbjuda barn en pedagogisk gruppverksamhet samtidigt som den ger föräldrar stöd i föräldrarollen och möjlighet till social gemenskap. Besökarna är inte inskrivna utan avgör själva när eller hur ofta de vill komma. Den öppna förskolan utformas utifrån de behov som finns på orten eller bostadsområdet. Det innebär att innehållet i verksamheten varierar från plats till plats.

Öppna förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap. Verksamheten ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek.

För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Verksamheten på öppna förskolan utvecklas utefter varje barns behov och tillsammans med besökarna, genom att skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga. Pedagogen har till uppgift att arbeta med både barn, föräldrar och relationen mellan dem samt visa på ett pedagogiskt förhållningssätt. Den öppna förskolan riktar sig till familjer med barn från 0 år till dess barnet/barnen börjar skolan.

I en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet tillför öppen förskola pedagogisk kompetens och ett pedagogiskt perspektiv. Genom samverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ökar öppna förskolans möjligheter att tidigt upptäcka och tillgodose behov hos familjerna.

10.3. Barnmorskemottagning

Övergripande basuppdrag för barnmorskemottagningen är hälsovård under graviditet (inklusive föräldrautbildning och förlossningsförberedelse), preventivmedelsrådgivning, förebygga sexuellt överförbara sjukdomar samt organiserade gynekologiska cellprovskontroller enligt gällande vårdprogram.

Barnmorskemottagningen spelar en central roll för kvinnors och familjers hälsa genom rådgivning och insatser inom graviditetsövervakning och sexuell och reproduktiv hälsa. Den del av uppdraget som omfattar hälsovård under graviditet utgör cirka hälften av alla besök på barnmorskemottagningen.

Hälsovård under graviditet har till syfte att främja hälsa och verka förebyggande. Det är ett sätt att arbeta med medicinskt och psykosocialt omhändertagande av målgruppen.

Barnmorskemottagningens kompetens innehas av barnmorskan. Barnmorskemottagningen ska etablera nära samverkan mellan mottagningar, kommuner och vårdenheter inom vårdval med flera för att skapa en väl fungerande vårdkedja för familjer med särskilda behov. Folkhälsoperspektivet genomsyrar allt arbete och målsättningen är att i varje enskilt möte uppmärksamma levnadsvanor, att nå alla och samtidigt identifiera individer med behov av extra stöd och initiera insatser i samverkan med relevanta aktörer.

Barnmorskemottagningen och barnmorskan är en bas för familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens arbete kring familjeplanering, det ofödda barnet och de blivande föräldrarna. Den tvärprofessionella samverkan på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten underlättar barnmorskans uppdrag angående tidig upptäckt, minimera risken att det ofödda barnet ”faller mellan stolarna” och öka möjligheten att ge rätt insats i rätt tid.

10.4. Barnhälsovård

Barnhälsovårdens mål är att bidra till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala hälsa för barn. Detta genom att främja barns hälsa och utveckling, förebygga ohälsa hos barn samt tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem med barns hälsa, utveckling och uppväxtmiljö. Detta genomförs bland annat genom att följa barns hälsa, utveckling och livsvillkor enligt barnhälsovårdens nationella program. Barnhälsovårdssjuksköterskan utgör den främsta kompetensen inom barnhälsovården i nära samarbete med läkare och psykolog.

Enligt Socialstyrelsen krävs det samsyn, struktur och styrning för att hälsoarbetet inom barnhälsovården ska vara framgångsrikt. Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter lyfts fram som konkreta exempel på hur barnhälsovårdspersonalens samverkan med olika verksamheter kan organiseras. Den största vinsten med familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters samverkansform är personalens ökade förmåga att upptäcka och möta barnfamiljernas behov av stöd, vilket gör familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till en väl lämpad arena för föräldraskapsstöd.

11. Organisation, ledning och styrning

11.1. Styrgrupp

Organisering av ledning och styrning är avgörande för ett framgångsrikt arbete på en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet. Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska därför ha en styrgrupp (som kan vara samma för fler än en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet) med uppdrag att styra och leda de olika verksamheternas gemensamma åtaganden. Styrgruppen ska utgöras av de närmaste cheferna till varje profession. Till exempel:

- Verksamhetschef eller biträdande verksamhetschef för barnhälsovård.
- Enhetschef för barnmorskemottagning.
- Enhetschef/rektor för förskola.
- Enhetschef för förebyggande socialtjänst.

Andra nyckelfunktioner kan också ingå i styrgruppen. Det är viktigt att cheferna i styrgruppen är väl insatta i det dagliga arbetet och i utvecklingen av den enskilda familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten.

Styrgruppen eller chefer över styrgruppen ansvarar för att samverkansavtal skrivs och att alla parter undertecknar detta. Tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ska styrgruppen upprätta uppföljningsbara mål för verksamheten. Styrgruppen ska leda och följa familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna.

För att samverkan ska fungera tillfredsställande ska alla verksamheterna i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att verksamhetsplanen upprättas.

Styrgruppen behöver mötas fyra gånger per år och då tillsammans med samordnaren för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten. Om anledning uppstår, till exempel vid nystart, kan det finnas behov av ytterligare möten. Digitalt deltagande fungerar utifrån behov.

11.2. Samordnare

Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska ha en samordnare²⁷ som håller ihop verksamheten och är länken mellan arbetslaget och styrgruppen i båda riktningar. Samordnarrollen är inte knuten till en viss profession. Samordnaren utses av styrgruppen som också beslutar om samordnarens uppdrag och tjänstgöringsgrad.

Samordnarens uppdrag kan innehålla följande:

- Verka för att det gemensamma, vardagliga arbetet på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten fungerar.
- Föra dialog med styrgruppen.
- Främja samverkan och verksamhetens utveckling tillsammans med övriga i arbetsgruppen.

Detta kan till exempel innebära att:

- Planera och leda samverkansmöten och verksamhetsmöten för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Delta på styrgruppsmöten.
- Representera familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten utåt.
- Ansvara för hemsida, informationsmaterial och sociala medier.
- Ansvara för utifrån kommande studiebesök.
- Ansvara och driva planering för gemensam fortbildning inom arbetslaget.
- Sammanställa årlig verksamhetsberättelse.
- Initiera utvecklingsarbeten på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Vara ansvarig för introduktion av nyanställd personal på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Organisera och fördela gemensamma arbetsuppgifter.
- Ansvara för informationsflödet till samtliga medarbetare.
- Bevaka och samordna gemensamma utbildningsfrågor.
- Förfoga över familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens gemensamma budget om sådan finns.

²⁷ Utöver samordnare kan även koordinatörer finnas i vissa kommuner.

Koordinatoruppdraget är vanligtvis bredare än samordnarrollen och kan till exempel omfatta ett helhetsansvar i ett geografiskt område kring utveckling av strukturer för samverkan och utveckling av familjecentrerat arbetssätt. Koordinatören kan i vissa fall även inneha rollen som samordnare.

- Upprätta årlig, gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering på uppdrag av styrgruppen.

12. Lokal uppföljning

Uppföljning av familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ske lokalt. Styrgruppen ska tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten upprätta uppföljningsbara mål. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.²⁸

13. Sekretess

De verksamheter som samverkar inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten omfattas av olika sekretessbestämmelser. Grunden för de olika personalgruppernas tystnadsplikt är dock densamma. Allt utbyte av information ska ske enligt gällande lagstiftning och regleras i offentlighets- och sekretesslagen.²⁹ Inga uppgifter om enskild kan lämnas vidare till en annan verksamhet inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten utan att den enskilde lämnat sitt samtycke till detta eller att det finns en sekretessbrytande regel för detta i offentlighets- och sekretesslagen.

14. Ekonomi

14.1. Gemensamma kostnader

Alla basverksamheter som ingår i samverkan kring en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ska dela lika på den gemensamma kostnaden kopplad till samordnaren. Den verksamhet där samordnaren anställs ersätts av övriga ingående verksamheter med maximalt 40 000

²⁸ På sikt behöver en länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring tas fram. Se avsnitt 16, Utvecklingsområden.

²⁹ Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

kr/år³⁰ per ingående verksamhet och per familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet, för den gemensamma kostnaden kopplad till samordnaren. Detta gäller både vid tecknande av nya lokala samverkansavtal och vid redan befintliga lokala samverkansavtal.

Alla nya etableringar av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter ska från och med att detta avtal träder i kraft dela lika på gemensamma kostnader mellan de ingående verksamheterna, om inte annat överenskommes i det lokala samverkansavtalet.

Gemensamma kostnader utgörs av kostnader kopplade till samordnaren, kostnader kopplade till gemensamma insatser enligt verksamhetsplan och kostnader kopplade till gemensamma lokaler.

Gemensamma lokaler definieras utifrån uppdrag och utgår från en miniminivå bestående av en toalett för personal, en toalett för besökare samt ett konferensrum och ett personalrum.

Till kostnader som är kopplade till gemensamma lokaler ingår bland annat hyra för gemensamma ytor, lokalvård, gemensamma möbler, lås och inbrottslarm, brandskyddsutrustning, utrymnings- och överfallslarm, IT, skrivare och liknande.

14.2. Finansiering av respektive basverksamhet

De ingående parternas medverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finansieras på olika sätt.

Barnhälsovården får ersättning utifrån egen samlokalisering eller icke samlokalisering i enlighet med Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral.³¹

Barnmorskemottagningen får ersättning i enlighet med vårdöverenskommelse mellan regional nämnd och styrelsen för Regionhälsan.

För kommunernas del skapas förutsättningar att ingå i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet vid nyetablering genom

³⁰ Ersättningsbeloppet avser år 2023. Därefter årlig indexuppräknning enligt prisindexet PKV, [SKR](#).

³¹ Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

tillsättande av resurser. Därefter hanteras kommunernas finansiering genom ordinarie budgetprocess.

15. Lokala samverkansavtal

Det lokala samverkansavtalet bör bestå av två olika delar – ett samverkansavtal som hanterar verksamheterna och samverkan dem emellan samt ett nyttjanderättsavtal som hanterar lokaler och hyror.

Se bilaga 1 för mall av ett lokalt samverkansavtal och bilaga 2 för mall av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Mallarna är förslag på hur respektive avtal kan utformas. I avtalen kan den lokala styrgruppen lägga till rubriker och innehåll utifrån behov. I nyttjanderättsavtalet kan även en del av punkterna redan ha reglerats i samverkansavtalet.

Ett lokalt samverkansavtal ska dock innehålla följande punkter:

- Avtalsparter och placering
- Avtalstid
- Avtalets utgångspunkter
- Syfte med avtalet
- Familjecentralens syfte och mål
- Parternas gemensamma ansvar
- Parternas enskilda ansvar
- Styrgrupp
- Samordnare
- Personalgrupp
- Sekretess och informationsöverföring
- Finansiering
- Ändring och tillägg i avtalet
- Tvist
- Underskrift

16. Utvecklingsområden

Vid framtagande av detta samverkansavtal har ett antal framtida utvecklingsområden identifierats. Utvecklingsområdena har framkommit genom de underlag som fungerat som utgångspunkt för arbetet.³²

Utvecklingsområdena faller inte inom ramen för framtagandet av detta samverkansavtal och är så pass omfattande att de kräver egna processer.

- En länsgemensam utvecklingsgrupp behöver tillskapas för att omhänderta utpekade och kommande utvecklingsfrågor i samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Utvecklingsgruppen behöver kopplas till en länsgemensam styrgrupp med ansvar kring barn och unga-frågor.
- En länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring behöver tas fram.
- Länsgemensamma utbildningsinsatser för de som arbetar på och med familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Kunskap om familjecentrerat arbetssätt behöver också säkerställas hos både personal och styrgrupper.
- Förutsättningarna för att utöka åldersspannet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till och med 12 år alternativt 17 år behöver utredas. Det finns också ett behov i samband med detta att utreda förutsättningarna för att utveckla samverkan med ungdomsmottagningarna med målsättningen att få till stånd en mer stödjande helhet, utan glapp för barn och unga. Utifrån samma resonemang bör också utredas om samarbetet med tandvården ska vidareutvecklas länsövergripande i verksamheterna.
- Arbeta för en gemensam verksamhetsutveckling som till exempel kan innefatta tillvägagångssätt att nå familjer i behov av stöd, speciellt i utsatta områden.

³² Se stycke 5, Styrande dokument och lagstiftning. Utgångspunkt för utvecklingsområdena har främst varit *Slutrapport regional översyn av familjecentraler* (2016), [Acando](#) och *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg* (2018), [Arthur D Little](#).

- Ett vägledande dokument avseende familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters lokaler behöver tas fram.
- En rutin för tillvägagångssätt vid nyetablering behöver tas fram. Rutinen bör inkludera behovs- och resurskartläggning inför beslut om nyetablering.
- En långsiktig och övergripande utvecklingsplan för hela länet kring behov och lokalisering av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Syftet med planen är att kunna prioritera och täcka behov för att genom det säkerställa mer jämlik vård, stöd och omsorg.

Referenser

Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Regeringen](#).

Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentralerat arbetssätt i Göteborg (2018), [Arthur D Little](#).

Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

Bilagor

Se nedanstående sidor.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal

Lokalt samverkansavtal

(vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande
verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

1. Avtalsparter och placering

Namn på ingående barnavårdscentral (BVC), Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131 eller namn på företaget och deras organisationsnummer.

Namn på ingående barnmorskemottagning, Regionhälsan, Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131

Namn på ingående avdelning/enhet inom socialtjänst, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Namn på ingående öppen förskola, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Familjecentralen / den familjecentralsliknande verksamheten xx är lokaliserad på här skrivs besöksadressen till verksamheten.

Utifrån samverkansavtalet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland betecknas verksamheten som en familjecentral /familjecentralsliknande verksamhet. Utåt mot befolkningen kallas verksamheten för familjecentralen xx. Nedan benämns verksamheten därför som familjecentral.

2. Avtalstid

Avtalet gäller från xxxx-xx-xx till xxxx-xx-xx med möjlighet till max 12 månaders förlängning. Förlängning ska vara skriftlig och beslutad av samtliga avtalsparter.

Uppsägning av avtalet för upphörande eller omförhandling ska meddelas övriga parter skriftligen med sex månaders varsel.

Rekommendation: Avtalstiden bör vara minst 3 år men inte längre än 5 år. Minst tre år ger verksamheten ro att arbeta och implementera vad som står i avtalet. Om avtalstiden är mer än 5 år finns det en risk att avtalet blir inaktuellt och inte följer förändringar i omvärlden. Om det finns en gemensam lokal bör samverkansavtalet följa hyresavtalet om inte hyresavtalet/-en är längre än 5 år.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

3. Avtalets utgångspunkter

Följande styrdokument ligger till grund för avtalet:

- Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland (dnr xxxx).
- Eventuell avsiktsförklaring mellan **nämnd** och **kommun** (dnr xxxx).
- Fyll på med övriga eventuella styrdokument.

4. Syfte med avtalet

Syftet med avtalet är att säkra samverkan, skapa långsiktighet, kontinuitet och kvalitet i familjecentralens verksamhet samt familjecentralens roll i kommunområdets familjecentraliserade arbete. Detta avtal reglerar verksamhetens ledningsstruktur, innehåll, respektive parts ansvarsområde och finansiering av gemensamma resurser utöver lokaler. **Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från "Mall nyttjanderättsavtal".**

5. Familjecentralens uppdrag och mål

Familjecentralens övergripande uppdrag och mål

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 7.

Familjecentralens lokala mål och uppföljning

Styrgruppen ska tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten upprätta uppföljningsbara mål. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

6. Parternas gemensamma ansvar

Parterna ska tillsammans skapa en verksamhet som möter de behov som finns hos målgruppen och som motsvarar behovet i det geografiska området. Parterna ansvarar för att upprätta verksamhetsplan och uppföljningsbara mål samt att följa verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna. Parterna har också ansvar för den gemensamma kompetensutvecklingen hos personalgruppen.

Parterna ansvarar även för att avsätta gemensam tid för personalgruppen att ha samverkansmöten. För samverkansmöten, där alla samverkansparter är representerade, avsätts **xx** timmar/månad. På dessa möten behandlas till exempel utvecklingsfrågor och samverkansaktiviteter. Lokalfrågor ska behandlas på tid då de som arbetar i lokalerna deltar.

7. Parternas enskilda ansvar

Varje avtalspart har ansvar för sin egen verksamhet och personal. Varje chef ansvarar för att familjecentralen blir en del av respektive avtalsparts ordinarie verksamhet. Varje avtalspart ansvarar för att respektive personal har:

- Utrymme för samverkan i sin tjänst.
- Möjlighet till gemensam utbildning och kompetensutveckling.
- Kunskap om familjecentrerat arbetssätt.
- Kunskap kring rutiner för dokumentation och sekretess.

8. Styrgrupp

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.1.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser.

9. Samordnare

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.2 och 14.1.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser. Beskriv samordnaruppdragets omfattning (tjänstegrad) och uppdrag för samordnaren.

Gällande finansiering av samordnartjänsten, se avsnitt 15 i detta avtal.

10. Personalgrupp

Ange aktuell personal som bemannar familjecentralen.

11. Sekretess och informationsöverföring

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 13.

12. Systematiskt brandskyddsarbete

Styrgruppen ansvarar för att det upprättas samt bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete i de gemensamma lokalerna på familjecentralen, för de verksamheter som finns i lokalerna. Styrgruppen utser även SBA ombud som har ansvaret för att bedriva SBA ronder i dessa ytor, utför kontroller på brandlarmet samt genomför utrymningsövningar. Det ska även finnas en plan för utrymning i de gemensamma ytorna där avsökning av dessa ingår. Det ska finnas en gemensam återsamlingsplats för att underlätta kontakt vid en utrymning.

13. Hot och våld

Incidenter gällande hot och våld kan inträffa och en gemensam plan för detta tas fram utav berörda verksamheter.

14. Försäkring

Respektive verksamhet försäkrar sina inventarier. Den verksamhet som har störst andel av familjecentralens lokaler försäkrar även de inventarier som finns i de gemensamma ytorna.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

15. Finansiering

Lokaler

Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från "Mall nyttjanderättsavtal".

Personalkostnader

Respektive avtalspart står för personalkostnader avseende sin personal och för andra verksamhetsspecifika kostnader.

Samordnare

Kostnaden för samordnaren ska delas lika mellan de basverksamheter som ingår i samverkan kring familjecentralen. Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 14.1.

Ange kostnad för samordnaren, anställande part och upplägg för ersättning från övriga ingående verksamheter.

16. Ändringar och tillägg i avtalet

Parterna är införstådda med att villkor och förutsättningar för den verksamhet som avtalet avser kan komma att förändras till följd av ny lagstiftning, beslut inom respektive huvudman eller annat. Skulle sådana förändringar uppkomma har parterna skyldighet att snarast informera övriga avtalsparter om detta.

Ändringar och tillägg till detta avtal skall för att vara gällande skriftligen godkännas av parterna.

17. Tvist

Tvist mellan parterna om tolkning eller tillämpning av detta avtal löses i samförstånd mellan parterna. Om tvist om tolkning eller tillämpning av avtalet inte kan lösas i samförstånd mellan parterna, lyftes frågan till respektive huvudman.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

18. Underskrift

Detta avtal är upprättat i **fyra** likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Datum och ort

För öppen förskola
Ange förvaltning,
xx kommun

Datum och ort

För mödrahälsovård
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

Namn

Titel

För ange förvaltning för socialtjänst
xx kommun

För xx vårdcentral, BVC
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

Namn

Titel

För (tex bibliotek)

För (tex tandvården)

Namn

Titel

Namn

Titel

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal

Lokalt nyttjanderättsavtal

(vid sidan av ett lokalt samverkansavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

OBS! Nyttjanderättsavtal har inga formkrav. Tänk på att detta endast är ett förslag på hur ett nyttjanderättsavtal kan utformas och att det eventuellt inte täcker alla punkter som kan vara aktuella för just er. En del av punkterna regleras eventuellt redan i samverkansavtalet. Ta bort och lägg till rubriker utefter vad ert behov är.

1. Avtalsparter och lokalisering

(1) **Y, organisationsnummer (Upplåtaren)** och

(2) **X, organisationsnummer (Nyttjaren)**

gemensamt benämnda som parterna.

Familjecentralen / familjecentralsliknande verksamheten zz är lokaliserad på adress **zz**.

2. Nyttjanderättens omfattning och ändamål

Y upplåter härmed nyttjanderätten avseende Familjecentralen **zz** på adressen **zz** till **X** på nedanstående villkor.

Nyttjanderätten enligt detta avtal omfattar... **till exempel lokaler, ytornas storlek, parternas andel, årlig kostnad i ett visst basårs prisnivå.**

3. Nyttjanderättsperiod, uppsägningstid och förlängningstid

Avtalet gäller fr.o.m. 20**xx-xx-xx** och tills vidare alt tom 20**xx-xx-xx**.

Avtalet kan sägas upp för att upphöra att gälla vid det månadsskifte som inträffar närmast efter **sex** månader från uppsägningen. Uppsägningen ska vara skriftlig.

Vid behov om förlängning av upplåtelsen ska....

4. Ersättning för upplåtelsen

Y ersätts med **zz** kronor per **månad/år/kvartal**.

Betalningsvillkor...

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Ersättningen omfattar **till exempel uppvärmning av lokalen, vatten, avlopp, ventilation och el, avfallshantering, trappstädning och snöröjning/sandning och som inte framgår av tidigare punkter.**

5. Upplåtarens åtaganden

Upplåtaren ansvarar för att.....

6. Nyttjarens åtaganden

Nyttjaren ansvarar för att...

7. Överlåtelse av nyttjanderätten

Exempelvis: Detta avtal får inte överlåtas på annan utan **Y:s** samtycke. **X** får inte heller upplåta rättighet som helt eller delvis härrör från detta avtal utan **Y:s** samtycke.

8. Nedsättning av ersättningsbeloppet

Exempelvis: **X** har rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet när **Y** brister i sin underhållsskyldighet enligt detta avtal och gällande rätt.

Exempelvis: Om hinder eller men uppstår i nyttjanderätten och detta sker utan **X** vållande har **X** rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet och, om hindret är av så väsentlig art att det helt hindrar utförandet av **X** verksamhet, att säga upp avtalet till omedelbart upphörande. Om hindret har resulterat i ekonomisk skada för **X** äger **X** rätt att få denna skada ersatt.

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

9. Hävning av nyttjanderätten

Exempelvis: Part får häva avtalet om motparten inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och rättelse efter påminnelse inte sker utan dröjsmål och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse.

10. Force Majeure

Exempelvis: Oförutsägbara händelser som omfattande arbetskonflikter, miljö- och naturkatastrofer samt allvarlig smittspridning eller annan omständighet som parterna inte råder över och som förhindrar en part från att fullfölja skyldigheter som följer av avtalet befriar sådan part från dessa skyldigheter.

11. Ändringar och tillägg till nyttjanderätten

Exempelvis: Ändringar och tillägg till avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda parter för att vara giltiga.

12. Underskrift

Detta avtal har upprättats i **två (2)** likalydande exemplar, varav parterna har tagit varsitt.

Ort, datum

Y

X

Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande

Utifrån att det finns en nationell brist på barnmorskor i Sverige i nuläget behöver barnmorskemottagningens åtagande och uppdrag kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter anpassas och begränsas en tid framöver. Under avtalstiden gäller följande förutsättningar för barnmorskemottagningens deltagande i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter:

- Barnmorskemottagningen prioriterar socioekonomiskt utsatta områden med full samlokalisering och permanent barnmorskemottagning på plats.
- Inget krav på samlokalisering i övriga, icke-socioekonomiskt svaga, områden, utan i dessa fall sker samverkan med övriga verksamheter genom lokala samverkansavtal för familjecentralsliknande verksamhet.
- Barnmorskemottagningen samverkar på individnivå (överlämningar, konsultation förebyggande socionom, SIP och så vidare) i den omfattning det behövs utifrån den gravida/det väntade barnets behov.
- Barnmorskemottagningen förlägger en träff per föräldrautbildning lokalt på plats på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten i samverkan med övriga basverksamheter på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Barnmorskemottagningen deltar på samverkansmöten på generell nivå utifrån uppdrag. En barnmorska representerar vid möten, ca 6 timmar/termin. Vid behov av mer tid tas frågan via den lokala styrgruppen.
- Enhetschef från barnmorskemottagningen ingår i den lokala styrgruppen och delta på dess möten fyra gånger per år.
- I de fall barnmorskemottagningen inte är samlokaliserad närvarar inte barnmorskan vid möten som berör lokaler, städ, sophantering och liknande.

- Barnmorskan närvarar inte vid planering och utförande av samverkande verksamheters aktiviteter såsom utflykter och liknande.
- Gemensam utbildning för medarbetare på familjecentralen planeras i styrgrupp och beslutas av chef för respektive verksamhet.

REMISSVERSION

Avgift vid ansökan om godkännande av pedagogisk omsorg och utökning av befintligt tillstånd

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att tillstyrka en avgift på 25 000 kr för hantering av ansökan om godkännande av pedagogisk omsorg och 15 000 kr för hantering av utökning av befintligt tillstånd samt att skicka ärendet till KS för beslut om förändring i Borås Stads författningssamling.

Ärendet i sin helhet

Utifrån en ändring i skollagen (2022:241) så har kraven skärpts för enskild och juridisk persons rätt att bli godkänd som huvudman för pedagogisk omsorg. Lagen börjar tillämpas från 2023-01-01. Lagen innebär att kraven skärps på kunskaper om till exempel skollagstiftning, arbetsrätt, arbetsmiljö samt ekonomi hos fristående huvudmän inom pedagogisk omsorg. Kraven omfattar ägare med ett väsentligt inflytande, ledning, verkställande direktör och styrelseledamöter och suppleanter. Lagen innebär också en lämplighetsbedömning. Lämplighetsbedömningen innefattar viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. Dessa skärpta lagkrav ställer därför större krav på myndighetsutövningen. För Förskoleförvaltningen innebär det ett mer omfattande arbete i godkännandeprövningen av pedagogisk omsorg.

Förskoleförvaltningen får idag inte särskilt många ansökningar, men kommer vid ansökningar att behöva avsätta en hel del tid för att säkerställa att de godkännandeprövningar som görs blir rätt både utifrån gällande lagstiftning, den sökandes perspektiv och utifrån barnets bästa. Av erfarenhet ser vi dessutom att den sökande behöver en hel del stöd från Förskoleförvaltningen för att kunna förtydliga och komplettera sin ansökan.

Ändringen i skollagen 25 kap 10 c § ger kommunen från 1:a januari 2023 rätt att ta ut en avgift för handläggning av ärende om godkännande av enskild som huvudman. Sedan tidigare tar kommunen ut en avgift för handläggning av ansökningar om att starta fristående förskola, 25 000 kr för ansökan om tillstånd och 15 000 kr för en utökning eller förändring av tillståndet. Det är rimligt att ansökan om godkännande av pedagogisk omsorg får samma avgift då handläggningen av ansökan innebär samma arbetsmängd.

Utifrån ovanstående önskar Förskoleförvaltningen ta ut en avgift för att hantera kommande ansökningar om etablering av pedagogisk omsorg med ikraftträdande från 1/1 2023.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då det handlar om beslut att ta ut avgift. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas i den process som tillståndsprövningen innebär.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 november 2022.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Anmälningssärenden

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av anmälningssärenden för perioden 20 oktober – 9 november 2022

Anmälningssärenden

1. Beslut om miljöstraffavgift - Öppna förskolan Centrum
Dnr 2022-00108
2. Kommunstyrelsens beslut 2022-10-17 § 394 Intern kontrollplan 2023
Dnr 2022-00068
3. Interkommunal ersättning, fristående huvudman 2022
Dnr 2022-00091
4. Inkomna synpunkter oktober 2022

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Redovisning av delegationsbeslut

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av delegationsbeslut för perioden 20 oktober – 9 november 2022

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden har i vissa ärenden överlåtit sin beslutanderätt till tjänstepersoner och ledamöter i enlighet med nämndens delegationsordning. Där framgår det även vilka delegationsbeslut som ska redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att nämnden omprövar eller fastställer delegationsbesluten.

Delegationsbeslut

1. Delegationsbeslut F:5 Hyresgästanpassning säkerhetsglas -
Virvelvindens förskola
Dnr 2022-00003
2. Delegationsbeslut F:5 Hyresgästanpassning - Skattkistans förskola
Dnr 2022-000003
3. Delegationsbeslut F:6 Hyresgästanpassning höj och sänkbara skötbord -
Björkgårdens förskola
Dnr 2022-000003
4. Delegationsbeslut B:5-7 oktober - Tillsvidareanställningar
Dnr 2022-00029
5. Delegationsbeslut B:8 oktober - Tidsbegränsade anställningar
Dnr 2022-00029
6. Delegationsbeslut B13 oktober - Tilldela skriftlig varning
Dnr 2022-00029
7. Beslut om förtur till särskild förskola löpnummer 9
Dnr 2022-00025

8. Utökad tid på förskola löpnummer 169-178
Dnr 2022-00002

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef